

Çekmece'de Yaşayan Mirasın Onarımı

Toplum temelli
yeniden inşaaya
giden yollar

Çekmece'de Yaşayan Mirasın Onarımı

Toplum temelli
yeniden inşaaya
giden yollar

2024

Bu yayın, Hatay Deprem Dayanışması (HDD) ve Architecture Sans Frontières UK (ASF-UK) tarafından Haziran 2024'te Çekmece (Defne), Antakya'da yürütülen toplum temelli bir planlama çalıştayının metodolojisini ve sonuçlarını sunmaktadır.

“Yaşayan Miras” başlıklı çalıştay, mahalle temelli ve toplum öncülüğünde bir planlama yaklaşımı geliştirerek, test ederek ve sunarak Antakya'da deprem sonrası yeniden yapılanma için resmi politika ve planları etkilemeyi amaçlamıştır. Bu yaklaşım, kentin zengin yaşam mirasına öncelik veren ve farklı sakinlerinin ihtiyaç ve isteklerinin karşılanmasını sağlayan düzenleme stratejilerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Çalıştay, HDD, ASF-UK ve Herkes İçin Mimarlık'ın (HiM) dahil olduğu “Antakya'da Yaşayan Mirasın Yeniden Canlandırılması” adlı daha geniş kapsamlı bir işbirliği girişiminin parçasıdır. Bu girişim, Sivil Toplum İçin Destek Vakfı ve Türkiye Mozaik Vakfı işbirliğiyle hayata geçirilen Yerel Güçlendirme Destek Fonu'nun desteğiyle gerçekleştirilmiştir. Bu yayının içeriğinden yalnızca ASF-UK sorumludur ve hiçbir şekilde destek veren kuruluşların görüşlerini yansıtmamaktadır.

partnerler

Architecture
Sans Frontières
UK
Architecture
Without Borders

DEPREM
DAYANIŞMASI
DERNEĞİ

HERKES
İÇİN
MIMARLIK

destekçiler

MOZAIK
TURKEY MOZAIK FOUNDATION

SİVİL
TOPLUM İÇİN
DESTEK
VAKFI

İçindekiler

1. Yaşayan Miras: Antakya'yı Antakya yapan insanlarıdır! | p.1
  2. Yöntemler | p.4
  3. Çalışmanın Odağı Çekmece'ye Dair | p.9
  4. Kent Ölçeği | p.13
  5. Mahalle Ölçeği | p.23
  6. Ev Ölçeği | p.41
  7. Mahalle Sakinlerinin Geleceğe Yönelik Beklentileri | p.52
  8. Antakya'da Toplum Temelli Planlamanın İlerlemesi | p.63
- Teşekkürler | p.67

“Buralarda çoğu mahallenin bir tandırđ olur. Her ay tandır yakılır, aylık ekmeğimiz yapılır ve dondurucuya atılır. Herkes kendi ekmeğini tandırda pişirir, biberli ekmeğ yapar. Sıcak tandır ekmeği zeytinyağına banarak yenilir, tadı başka olur. Depremde bizim evimizin tandırđ yıkıldığı için depremden sonra annem çamurdan bize bir tandır yaptı, evimizde ekmeğ yapmaya devam ettik.”

1. Yaşayan Miras: Antakya'yı Antakya yapan insanlarıdır!

Neden Yaşayan Miras?

Antakya sakinleri, Şubat 2023'te Türkiye'nin güneyini ve güney doğusunu vuran yıkıcı depremlerin ardından şehirlerinin yeniden inşasında hayati bir rol oynuyor. Ancak, mevcut yeniden inşa planları paydaşlar arasında koordinasyon kurmakta yetersiz olmakla birlikte kent sakinleri ile sivil toplumu kentin geleceğinin planlanmasına anlamlı bir şekilde dahil etmekte de oldukça başarısız. Bu bağlamda, Antakya halkını kentin geleceğinin merkezine yerleştirerek daha kapsayıcı bir planlama ve tasarım yaklaşımını teşvik eden yerel girişimlerin belirlenmesi, desteklenmesi ve güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu çalıştayda "Yaşayan miras" kavramı, deprem sonrası yeniden yapılanmanın karmaşık durumunu anlamak ve şehrin geleceğini tasavvur etmek için bir çerçeve görevi görmektedir. Yaşayan miras, mekanlar, insanlar, pratikler, bilgi, eserler, olaylar ve anılar dahil olmak üzere yerelde var olan hem somut hem de soyut miras unsurlarını kapsar. Yeniden inşa sürecini, geçim kaynakları, sosyal uygulamalar, planlama, mülkiyet hakları, ekolojik restorasyon ve aidiyet duygusu gibi temel meselelerden bağımsız düşünmez.

Bu kavram, kenti, kentin tarihini ve kültürünü, insanların yapılı ve doğal çevreyle etkileşimleri doğrultusunda şekillenen dinamik yapılar olarak çerçeveler. Bu açıdan bakıldığında, Antakya'nın yaşayan mirasını korumak, yeniden inşa çabalarının yalnızca mimarisini korumaya değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel yaşamını çevreyle ilişkili olarak anlamaya, beslemeye ve yeniden keşfetmeye odaklanmasını gerektirmektedir.

Yerel halktan meslek örgütlerine kadar her bölge sakini ve kente emek veren paydaşlar, yaşayan miras diyaloguna katkıda bulunacak değerli görüşlere sahiptir. Bu da "yaşayan miras" fikrini, Antakya'nın yeniden inşasında çok paydaşlı işbirliğini teşvik etmek için elzem bir giriş noktası haline getirmektedir.

Yaşayan Mirası Birlikte Araştırmak

Kasım 2023'te ASF-UK, HiM ve Hatay Mimarlar Odası, kentin yeniden inşasında yer alan taban grupları, sivil toplum aktörleri ve yapı çevre uzmanları arasında bilgi paylaşımını kolaylaştırmak amacıyla yaşayan miras üzerine bir Halka Açık Forum'a ev sahipliği yaptı. Yerel sivil toplum ağlarından 30'un üzerinde katılımcının yer aldığı iki günlük etkinlikte saha ziyaretleri, grup çalışmaları ve açık tartışmalar yapıldı. Forum, altı yerel kuruluş tarafından imzalanan ve ASF-UK ve HiM tarafından desteklenen [Antakya'da Deprem Sonrası Toplum Odaklı Yeniden İnşa Süreci için Ortak Açıklama](#) ile sonuçlandı. Bu belge, kentteki yaşayan mirasın karşılaştığı temel zorlukları özetlemekte ve sivil toplumun yeniden yapılanmaya ilişkin temel taleplerini dile getirmektedir.

Halka Açık Forum, Antakya sakinlerini ve onların kuruluşlarını kentin yaşayan mirasının korunması ve geliştirilmesinde öncü bir rol üstlenmeleri için güçlendiren daha kapsayıcı ve işbirliğine dayalı bir yeniden inşa sürecinin savunulmasına duyulan acil ihtiyacı vurgulamıştır. Forum, Antakya halkının karşılaştıkları zorluklar hakkında çok değerli bilgilere sahip olduğunu, çözüm üretme becerisine sahip olduğunu ve toplumlarının yeniden inşasını şekillendirmeye istekli olduğunu göstermiştir. Forumun sonunda katılımcılar, bir sonraki kritik adımın bu potansiyeli eyleme dönüştürmek ve Antakya için toplum öncülüğünde yeniden inşanın somut bir örneğini oluşturmak olduğunu dile getirmişlerdir.

Antakya'da Yaşayan Mirası Yeniden Canlandırmak

Forumun ardından HDD, ASF-UK ve HiM "Antakya'da Yaşayan Mirası Yeniden Canlandırmak" başlıklı ortak bir proje başlattı. Bu ortak girişim, toplum öncülüğünde yeniden inşanın potansiyelini göstermeyi ve resmi politika ve planları etkilemeyi amaçlamaktadır.

Ortaklar projeye farklı perspektifler getirmektedir. 6 Şubat depremlerinin hemen ardından kurulan HDD, şu anda il genelinde eğitim, kültürel etkinlikler ve hak savunuculuğu bağlamında çalışan bir dernektir. ASF-UK, uluslararası dayanışma temelinde toplum öncülüğünde tasarım ve planlama süreçlerini teşvik eden Birleşik Krallık merkezli bir sivil toplum kuruluşudur. HiM, Türkiye'de sosyal odaklı mimarlık pratiğini teşvik etmeye odaklanmış, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur.

Bu uzmanlık alanlarını bir araya getiren "Antakya'da Yaşayan Mirası Yeniden Canlandırmak" üç ana faaliyet bütününden oluşmaktadır. Bunlardan ilk ikisi, Çekmece (Defne) mahallesinde toplum öncülüğünde yeniden inşa için bir emsal oluşturmaya odaklanıyor. HiM tarafından yönetilen ve Katılımcı Mimarlığa odaklanan ilk faaliyet, bilgi edinme ve bir araya gelme için ortak bir alan inşa edilmesini içermekte olup, bu alan bölge sakinlerinin katılımıyla tasarlanmış ve inşa edilmiştir. Toplum Planlamasına odaklanan ve ASF-UK tarafından yönetilen ikinci faaliyet, yeniden yapılanma ve yaşayan mirasın korunmasına yönelik bir eylem

planı geliştirmek için toplum öncülüğünde geliştirilen yöntemleri kullanmaktadır. HDD yürütücülüğünde üçüncü faaliyet alanı, kilit paydaşlarla toplum öncülüğünde yeniden inşayı savunmak için bu girişimlerin etkinleştirilmesi, belgelenmesi ve yaygınlaştırılmasına odaklanmaktadır.

Toplum Odaklı Planlamanın Potansiyeli

Bu rapor, Antakya'nın yaşayan mirasının onarılmasına yönelik toplum öncülüğündeki planlama yaklaşımlarının test edilmesine odaklanan ikinci faaliyet paketinde yer alan çalışmalara odaklanmaktadır. Bu faaliyet paketinin temel bileşenlerinden biri, Haziran 2024'te Çekmece bölgesinde dokuz kolaylaştırıcı, Türkiye'nin dört bir yanından 25'in üzerinde yapılı çevre öğrencisi ve uygulayıcısının yanı sıra görüşme yapılan veya ortak tasarım faaliyetlerine katılan 70'ten fazla yerel sakinin katıldığı iki haftalık yoğun bir topluluk planlama çalıştaydı. Yerel yönetimlerden temsilciler de kilit noktalarda çalıştaya katıldı.

Çalıştayda katılımcı planlama için pratik yöntemler test edilmiş ve Antakya'da toplum öncülüğünde kalkınma için yollar araştırılmış, kapsayıcı ve işbirliğine dayalı bir yeniden inşa süreci vurgulanmıştır.

Çalıştayın hedefleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Emsal Oluşturma: Deprem sonrası Antakya'da toplum temelli planlama süreçlerinin potansiyelini göstermek ve gelecekteki girişimler için mahalle temelli sağıam bir emsal oluşturmak.

Kapasite Geliştirme: Öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek ve taban aktivistlerinin, yerel sakinlerin, teknik uzmanların, öğrencilerin ve yerel yetkililerin planlama konularını ele alma ve katılımcı süreçlere dahil olma kapasitelerini geliştirmek.

Topluluk Eylem Planı: Çekmece sakinlerinin aktif katılımıyla, mahallenin yeniden inşası ve yaşayan mirasının korunmasına yönelik ilke ve seçeneklerin ana hatlarını belirleyen, toplum temelli bir 'Yaşayan Miras Eylem Planı' geliştirmek.

Savunuculuk: Kentte var olan hak temelli aktivizmi destekleyen mekanizmaları kurmak ve mahalle sakinleri ve karar vericiler arasında işbirliğine dayalı bir etkileşim alanı yaratmak.

Aşağıdaki bölümler, toplum planlamasının Antakya sakinlerinin ve onların örgütlerinin eylemliliğini tanımak ve kullanmak için nasıl araçlar olarak hizmet edebileceğini, seslerinin ve deneyimlerinin kentlerinin geleceğini şekillendirmesini nasıl sağılayabileceğini araştırmaktadır.

“Burada 6 aile yaşıyoruz. 4 çadır ve 1 konteyner var. Çadırlardan bir tanesini ortak mutfak olarak kullanıyoruz. Yıkılan evimizin yakınlarında burayı bulabildik ve yerleştik. Seçim öncesi bir parti buraya su deposu kurdu. Mahalleli buradan su ihtiyacını karşılıyordu fakat şu an bozuk ve çalışmıyor. Toprak olmadığı için plastik şişelere bitki ektik ve küçük bir bostan oluşturduk. Komşuluk bizim için çok değerli ve ileride onlarla yine komşu olmayı istiyoruz.”

2. Yöntemler

Çalıştay, ASF-UK'nin toplum odaklı tasarım ve planlamaya yönelik 'Change by Design' (Tasarımla Değişim) metodolojisini uyarlamıştır. Bu yaklaşım, farklı paydaşlar arasında kentsel alan hakkında işbirliğini ve karşılıklı öğrenmeyi teşvik ederek yerel yaşam koşullarının iyileştirilmesi için esnek ilkeler ve kılavuzlar geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Ortak üretim için herkese uyan tek bir çözüm olmadığının bilincinde olarak, Antakya'daki metodolojiyi bölgenin kendine özgü koşullarına göre uyarladık.

Tasarımla Değişim dört aşamadan oluşmaktadır: teşhis, hayal kurma, geliştirme ve tanımlama. Teşhis aşamasında yerel durum değerlendirilirken, hayal kurma aşamasında bölge sakinlerinin ihtiyaçları ve istekleri belirlenir. Geliştirme aşaması değişim için potansiyel yolların ana hatlarını çizer ve tanımlama aşaması eylem için somut planlar oluşturur. Bu aşamalar üç ölçekte ortak tasarım faaliyetlerini içerir: mikro (ev), mezo (topluluk) ve makro (kent). Buna ek olarak, yaklaşım resmi ve gayri resmi kentsel politika ve planlama sistemleri etrafında yürütülmesini içerir. Daha sonraki aşamalarda, bu faaliyetlerden elde edilen bulgular, etkileşimleri keşfetmek ve ölçekler arasındaki ödünlüşimleri değerlendirmek için ortak tasarım çalışmaları yoluyla birleştirilir.

Antakya'da Tasarımla Değişim çerçevesini esnek bir yöntem olarak Çekmece bölgesiyle ilişki kurmak için kullandık ve konut, topluluk ve şehir ölçeklerinde teşhis, hayal kurma ve geliştirme aşamalarını ele aldık. Çekmece mahallesinin ölçeği ve çeşitliliği göz önüne alındığında, hem mahalleyi hem de şehri doğru bir şekilde temsil etmek için çalışmamızı Çekmece'de üç odak alan etrafında şekillendirdik. Alan temelli faaliyetler, ASF-UK ve HDD'den kolaylaştırıcılar tarafından desteklenerek atölyeye katılan gruplar tarafından yürütüldü.

Çalıştay faaliyetleri

Kent Sohbeti

Antakya'nın yeniden inşası ile ilgili politika çerçevesini ve paydaşları ve Çekmece'nin bu geniş planlar içinde nasıl yer aldığını avukatlar ve bölge sakinleri ile tartıştığımız bir oturum.

Kent Yürüyüşü

Antakya hakkında ortak bir anlayış geliştirmek ve Çekmece'yi kentsel bağlamına yerleştirmek için Çekmece'den Köprübaşı ve Eski Antakya'ya uzanan bir rota.

Ev ölçeğinde saha çalışması

Çekmece genelinde 21 hanede derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilerek "yerleşim tarihçeleri" ve diyagramlar ürettik.

Kapanış Etkinliği

Çalıştay sonuçlarını bölge sakinlerine, sivil toplum aktörlerine ve yerel yetkililere sunmak, geri bildirim toplamak ve potansiyel işbirliklerini ve engelleri araştırmak için halka açık bir etkinlik.

Mahalle ölçeğinde saha çalışması

Mahallenin haritasını çıkardık ve "yaşam alanlarının" mahalle sakinleri tarafından yeniden inşasını krokiler ve transektler aracılığıyla belgeledik.

Eylem planlaması

Saha çalışmasından elde edilen bulguları gözden geçirmek ve Çekmece için uygulanabilir stratejiler geliştirmek amacıyla aktivistler, uygulayıcılar ve sivil toplum ortaklarıyla bir atölye çalışması.

'Hayal kurma atölyesi'

Çekmece sakinleri ile yaşam alanlarını birlikte modellemek ve mahallenin geleceğine yönelik kolektif istekleri belirlemek için bir atölye çalışması.

**ÇEKMECE'DE
'YAŞAYAN MİRAS'
ÇALIŞTAYI**
1-12 Haziran 2024

Her bir alanda iki grup eş zamanlı olarak çalışmıştır. İlk grup konut ölçeğine odaklanarak hane sakinlerinin kişisel geçmişlerini, deneyimlerini ve isteklerini anlamak amacıyla tek tek hanelerle derinlemesine görüşmeler yaptı. İkinci grup ise topluluk ölçeğine odaklanarak mahalleyi haritalandırmış ve fotoğraf, gözlemsel çizimler ve haritalar aracılığıyla mahalle sakinlerinin yaşam alanlarını yeniden inşa etme süreçlerini belgelemiştir.

Kent ölçeğindeki çalışmamız, Antakya'nın yeniden inşasında yer alan paydaşların yanı sıra bu süreci etkileyen politika ve planları ve daha toplum temelli karar alma potansiyelini analiz etmeyi amaçlamıştır. Bu analiz, Kasım 2023'teki Halka Açık Forum sırasında başlamış ve 'Kent Yürüyüşü' ve kilit paydaşlarla bir 'Kent Sohbeti' etkinlikleri dahil olmak üzere çeşitli halka açık etkinliklerle daha da geliştirilmiştir.

Üç ölçekten elde edilen bulgular, Çekmece sakinlerinin gelecekteki mahallelerini görselleştirmeleri ve yeniden yapılanma sürecini şekillendirmeleri amacıyla bir topluluk temelli planlama etkinliğiyle birleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda Çekmece sakinlerinin potansiyel yolları işbirliği içinde keşfetmelerine yardımcı olmak için tasarlanmış bir topluluk temelli planlama etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bu girişim, Çekmece sakinlerinin Çekmece'nin geleceğine yönelik "kollektif taleplerinin" bir listesini oluşturmaya yardımcı olurken bu talepler çalıştayın son bölümünde yer alan Eylem Planlama Çalıştayı ve Sergisi sırasında daha geniş bir kitleye sunuldu. Bu faaliyetler boyunca, Antakya'daki mevcut koşulları teşhis etmekten işbirliğine dayalı değişim için eyleme nasıl geçebileceğimize dair yolları araştırdık ve önerileri dinedik.

“Depremden sonra şehir ıssızlaştı. Yapılabilecek sosyal aktivite neredeyse kalmadı. Akşamları Hanna Çayı'nın geçtiği güzergâhı yürüme yolu olarak kullanıyoruz. Burası, aktivite yapabileceğimiz tek yer. Fakat çaya dökülen kanalizasyon ve yol kenarındaki çöplerden ötürü koku problemi var. Hem çok fazla köpek olması hem de güvenlik sorunları nedeniyle çocuklarımızın tek başına yürümesini istemiyoruz.”

3. Çalışmanın odağı Çekmece'ye dair

Çalıştay, Hatay'ın Defne ilçesinde yer alan Çekmece mahallesine odaklandı. Daha önce köy olan Çekmece, 1989 yılında belde statüsüne kavuşmuştur. Hatay'ın 2013 yılında Büyükşehir ilan edilmesi ve Defne ilçesinin kurulmasının ardından 2014 seçimlerinde Çekmece kent merkezinin içinde yer alan bir mahalle haline gelmiştir. Çekmece sakinlerinin büyük çoğunluğu Arap Alevi'dir. Mahalle, büyük ölçüde çevresindeki kırsal alanlardan aldığı göç nedeniyle 2000'li yıllardan bu yana hızlı bir kentleşme sürecine girmiştir. Mahallenin 2013 yılında 19.282 olan nüfusu, 2022 yılında iki katına çıkarak 40.226'ya ulaşmıştır. Ancak, 2023 depremlerinin ardından resmi olarak kayıtlı nüfus 32.025'e düşmüştür.

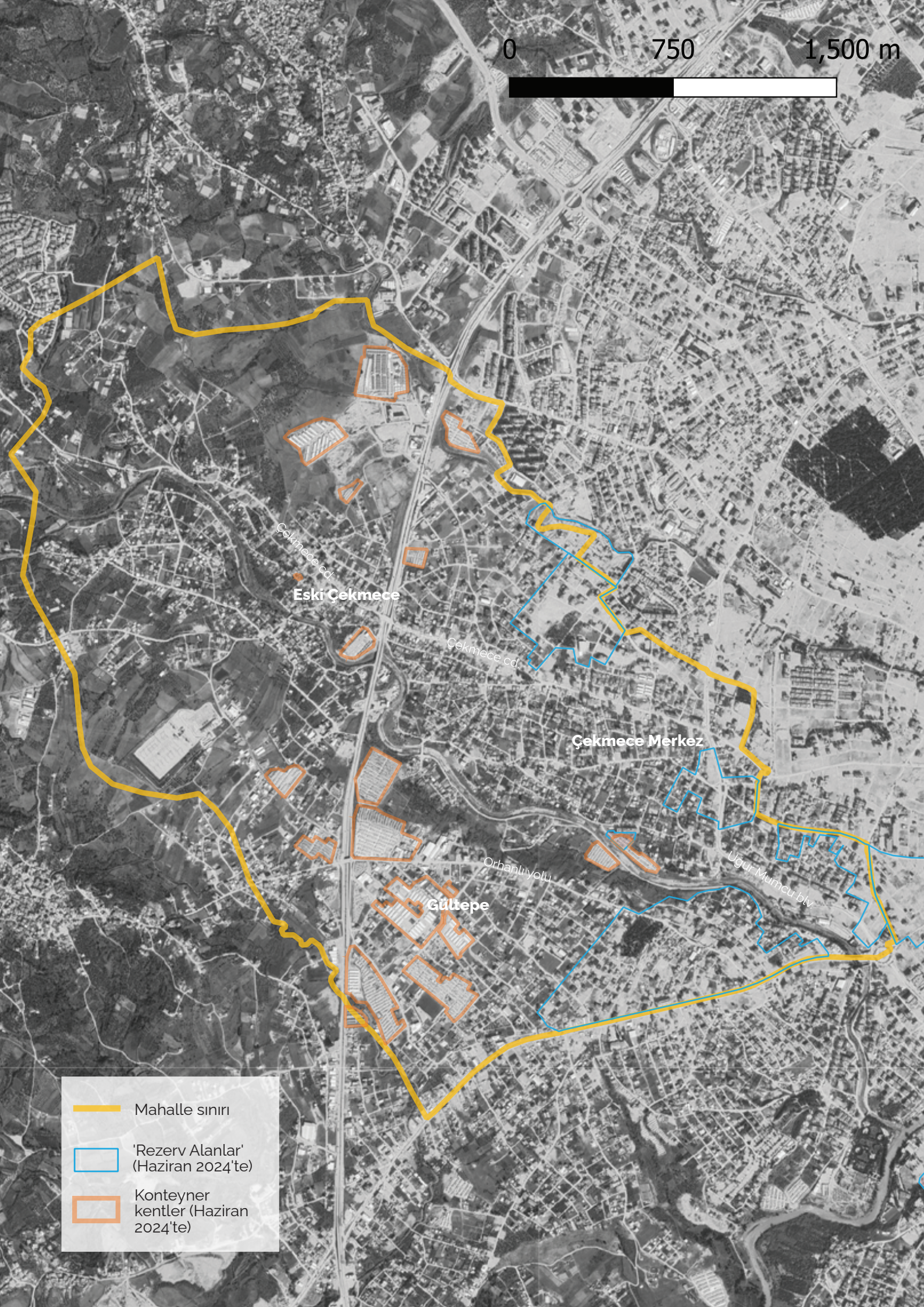
Pilot çalışmamızı birkaç temel nedenden dolayı Çekmece'ye odakladık. İlk olarak, bölge 8,5 kilometrekarelik bir alanı kapsamakta ve şehir merkezine yakın yoğun nüfuslu bölgeler, çevre yolunun ötesindeki kırsal bölgeler ve bunların arasındaki seyrek nüfuslu alanların bir karışımını içermektedir. Bu çeşitlilik, depremlerin ardından Antakya bölgesinin genelinde karşılaşılan farklı kentsel koşulları ve zorlukları yansıtmaktadır. İkinci olarak, Çekmece'nin güçlü bir aktivizm ve siyasi hareket geçmişi vardır ve bu da toplum odaklı yeniden inşaya yönelik yeni yaklaşımların test edilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu aktivizm, HDD'nin bölgedeki varlığı ile daha da desteklenmektedir.

Son olarak, önemli yıkımlara rağmen, Çekmece'de yaşayan pek çok kişi eski evlerine yakın yerlerde yaşamaya devam etmekte ve bu sayede toplumlarının yeniden canlandırılmasına aktif olarak katılabilmektedir. Ancak Çekmece'nin büyük bir bölümü "rezerv alanı" olarak belirlenmiş olup, bu durum hükümete kendi projelerini uygularken, genellikle yerel planları yok sayarak, binaları kamulaştırma ve yıkma yetkisi vermektedir. Devam eden güncelleme ve revizyonların yaygın endişe ve belirsizlik yaratmasıyla Çekmece, Antakya bölgesinin tamamını etkileyen bu politikaya karşı tepkilerin odak noktası haline geldi.

0

750

1,500 m

— Mahalle sınırı

— 'Rezerv Alanlar'
(Haziran 2024'te)

— Konteyner
kentler (Haziran
2024'te)

Çekmece'deki durum ve koşulların çeşitliliğini yansıtmak ve yerel dinamiklerle derinlemesine etkileşim sağlamak için saha çalışmamız üç farklı odak alanına yoğunlaştı:

Eski Çekmece (veya Yukarı Çekmece), ağırlıklı olarak çevre yolunun ötesinde yer almakta olup, 2014 yılında büyükşehir alanına dahil edilen orijinal Çekmece ilçesinin kalbidir. Antakya'nın diğer bölgelerine kıyasla nispeten daha az hasar gören bu bölge, ana caddesi Çekmece Yolu ile depremlerin ardından çok sayıda iş girişiminin ve yoğun trafiğin yer aldığı bir faaliyet odağı haline gelmiştir. Bu yol aynı zamanda TOKİ tarafından Toygarlı'da inşa edilmekte olan bir toplu konut kompleksine de çıkmaktadır.

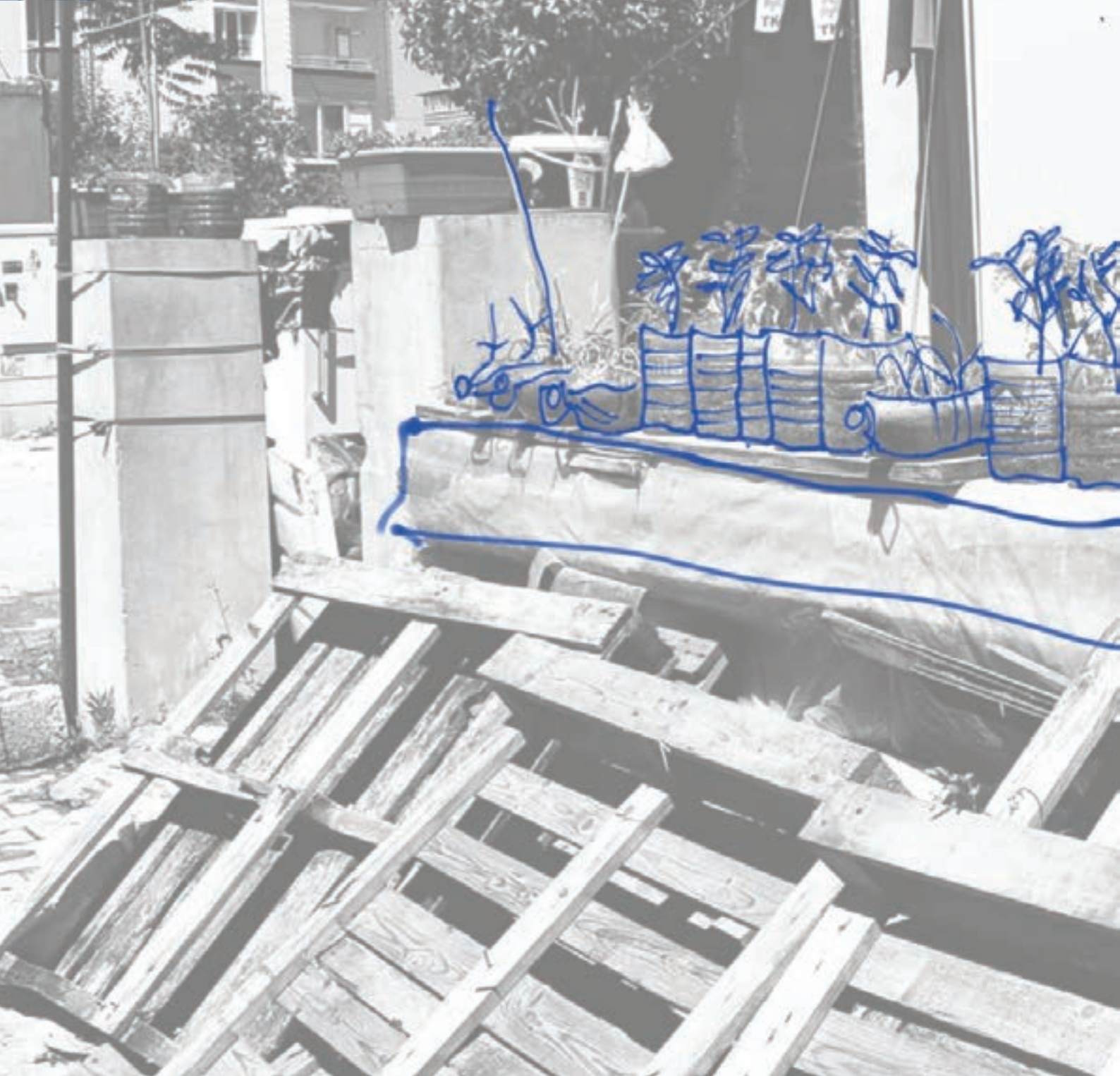
Çekmece Merkez / Aşağı Çekmece, şehir merkezine yakın aşağı bölgeleri kapsamaktadır. Son zamanlarda Çekmece Caddesi ve Uğur Mumcu Bulvarı boyunca birçok orta katlı bina inşa edilmiştir, ancak bahçeli ve tarım arazili düşük katlı evler hala baskındır. Bölgede bir zamanlar "Eski Belediye" ve Yılmaz Nurlu İlköğretim Okulu gibi önemli kamu binaları varken şimdi konteynerlerde faaliyet gösteren bir Sağlık Şubesi de bulunmaktadır. Bu alanın büyük bir bölümü hükümet tarafından "rezerv alanı" olarak belirlenmiştir.

Gültepe, Çekmece'den Hanna Çayı ve sarp bir uçurum ile ayrılmaktadır. Bu bölgede, depremlerin ardından, öncelikle daha önce gelişmemiş yeşil alanlar ve tarım arazileri üzerinde çok sayıda büyük konteyner kentler kurulmuştur. Ardından, Orhanlı Yolu ve çevre yolu üzerindeki köprünün çevresi yeni bir ticari merkez olarak ortaya çıkmıştır. Gültepe'nin geniş bir bölümü 2024 yılında "rezerv alanı" ilan edilmiştir.

Aşağıda: Orhanlı yolu üzerinden Hanna Çayı üzerinden Çekmece manzarası.

“Depremden sonra konteyneri kendi imkânlarımızla satın aldık ve parka yerleştirdik. Burada 6 aile yaşıyoruz. Komşularımız çadırda yaşıyor. Depremden önce apartmanımızın bahçesinde mevsimlik sebze yetiştiriyorduk. Şimdi bir toprağımız olmadığı için 5 litrelik pet şişeleri kullandık ve kendimizce bir bostan yaptık. Yıkılan evimize yakın olduğu için buraya yerleştik. Bir an önce evlerimiz yapılsın ve komşularımız geri gelsin istiyoruz.”

4. Kent Ölçeği

Kent ölçeğinde amacımız, Antakya'nın yeniden inşasında yer alan politika çerçevesini ve paydaşları anlamak ve aynı zamanda Çekmece'yi bu politika ve planlarla ilişkili olarak değerlendirmektir.

Kent düzeyindeki çalışmamız, savunuculuk hedeflerini ve işbirliği fırsatlarını belirlemek için yerel sakinlerin, taban örgütlerinin, devlet kurumlarının, yerel ve uluslararası STK'ların rollerini incelemiştir. Çekmece'yi şehir geneline yayılan bir bağlamda anlamak, Antakya'daki diğer toplulukların da mahallenin karşılaştığı birçok zorluğu paylaştığını göz önünde bulundurmaya gerektirmiştir. Bu nedenle, yerel çözümlere daha geniş ölçekli bir perspektiften yaklaşılması ve daha geniş bir sivil ağa yayılan mahalle temelli seferberliğin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, çalıştay boyunca çeşitli paydaşları bir araya getirdik; Antakya'da yaşayan aktivistlerle Çekmece sakinlerini bir araya getirerek kentsel dinamikleri, politika çerçevelerini ve yeniden yapılanmayı şekillendiren paydaşları analiz ettik. İşbirliğiyle yürütölen bu süreç, bir dizi yapılandırılmış görüşme aracılığıyla hem mahallenin hem de kentin sağaltımı için muhtemel yolları belirledi.

Ayrıca çalıştay, yerel belediyeler, meslek örgütleri ve hükümet tarafından atanan organlar da dahil olmak üzere yeniden yapılanma sürecindeki kilit paydaşlarla diyalog başlatmak için bir katalizör görevi gördü. Bu bağlantıların kurulması, Antakya toplumunun yeniden planlamada öncü olmasının savunulmasında ve toplum liderliğindeki yeniden yapılanma çabalarının teşvik edilmesinde çok önemli bir adım olmuştur.

Yöntemler ve Araçlar

Kent ölçeğindeki çalışmalar üç ana faaliyeti içermektedir:

Şehir Yürüyüşü: HDD üyeleriyle birlikte Antakya'nın kilit bölgelerinde -Çekmece, Gazi, Armutlu, Köprübaşı ve Eski Antakya- rehberli bir yürüyüş gerçekleştirilmiştir. Bu yürüyüş, Çekmece'nin kentsel bağlamı içinde konumlandırılmasına yardımcı olmuş, katılımcıların kent genelindeki zorlukları gözlemlmelerine ve bunların mahalle üzerindeki etkilerini tartışmalarına olanak sağlamıştır.

Çekmece ve Elektrik mahalleleri arasında şehir yürüyüşünden bir an.

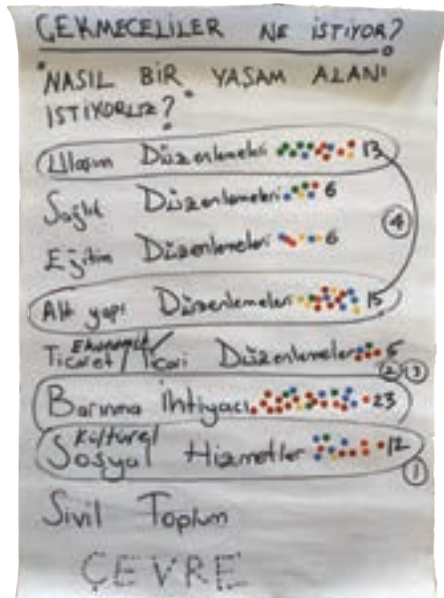
Kent Sohbeti: HDD Çekmece Merkezi'nde çalıştay katılımcıları, yerel sakinler, HDD aktivistleri ve iki şehir planlama avukatının katıldığı halka açık bir etkinlik düzenlenmiştir. Sohbet, Antakya'nın politika çerçevelerini, yeniden inşa sürecindeki kilit paydaşları ve deprem öncesi ve sonrasındaki kritik sosyal ve çevresel sorunları ortaya çıkarmıştır. Çekmece'nin kentsel gelişim süreçlerinde nasıl yer aldığını araştırarak planlamaya daha toplum odaklı bir yaklaşım için savunuculuk hedefleri tartıştık.

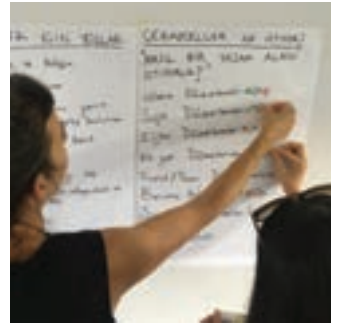
Kent Sohbeti esnasında kullanılan paydaşlar haritası.

Eylem Planlama

Atölyesi: İkinci hafta, Ev ve Mahalle ölçeğinden elde edilen bulguları paylaşmak ve sonraki adımlar üzerinde anlaşmak için aktivistler, uygulayıcılar ve sivil toplum ortaklarıyla bir etkinlik düzenledik. Dört çalışma grubu, önceki gün mahalle sakinleri tarafından belirlenen kolektif talepleri daha da geliştirmek için bir araya geldi. Bu çalışma raporun 7. bölümünde sunulmuştur.

Eylem Planlama Atölyesi'nin odaklandığı Çekmece sakinlerinin temel kolektif talepleri.

SORU 1: Depremler öncesinde Antakya'nın kent olarak gelişiminde toplumsal eşitlik ve çevresel bakım açısından temel sorunlar nelerdi?

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin imar planları, 2014 yılında birleştirilen şehir ve ilçe düzeyindeki planların **koordinasyonsuz bir şekilde bir araya getirilmesiyle ortaya çıktığı için yetersiz kalmıştır**. Siyasi motivasyonlar genellikle ilçe sınırlarını etkilemiştir. **İmar ihlalleri ve parsel bazlı değişikliklerin yaygın olduğu gözlemlenirken birbirini izleyen aflarla daha da teşvik edilmiştir**. Defne'de, depremlerden önce önerilen mevcut imar planları, meslek odalarının yaygın eleştirilerine rağmen yürürlükte kalmaya devam etmektedir. Önceden var olan bu dengesizliklerin ve sürdürülemez uygulamaların ele alınması, bu planların değiştirilmesini gerektirmektedir.

Şehir aynı zamanda **yetersiz altyapı ve sosyal hizmetlerden de muzdaripti**. Depremlerden önce bile temel altyapı ve ulaşım eksiklikleri görülür haldeydi ve devlet okullarında eğitim ve sağlık sistemleri yetersiz ve erişilmesi zordu. Bu eksiklikler, depremlerin daha da derinleştirdiği toplumsal eşitsizlikleri artırmış, **yeni yoksulluk ve mülksüzleşme biçimleri yaratmıştır**.

Antakya'daki toplumsal hareketler sınırlı kalmış ve çoğu zaman desteklenmemiş, hatta bazıları özellikle Suriye'deki savaşın patlak vermesinin ardından kriminalize edilmekle karşı karşıya kalmıştır. Yerel inisiyatifler ortaya çıkmış olsa da, bunlardan **çok azı sürekli eylemlere dönüşmüş ve örgütlü hareketler kurumlar içinde müttefik bulmakta zorlanmıştır**. Sonuç olarak, koordineli planlamaya yönelik ortak talep ivme kazanamamıştır.

Etnik-dinsel kimlik ve siyasi aidiyete dayalı tarihsel ayrımcılık Antakya'nın kentsel görünümünü önemli ölçüde şekillendirmiştir. **Altyapı eksikliği, kronik yetersiz yatırımlarla birleştiğinde, ayrımcılığa uğrayan nüfusla yakından bağlantılıdır**. Kentin belirli ilçelerinin mevcut iktidarla sık sık ters düşen siyasi duruşu, kentsel sorunların ve kent sakinlerinin ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini daha da kötüleştirmiştir. Bu eğilim son depremlerden önceye dayanmaktadır. Ülkenin çeperinde yer alan sınır kenti **Antakya'nın sakinleri kendilerini ulusal kaynaklardan dışlanmış hissetmektedir** ve bu durum da belirli topluluklara karşı sistematik ayrımcılığı körüklemektedir.

Antakya uzun yıllar boyunca **yetersiz yatırım ve durgun bir ekonomi ile karşı karşıya kalmıştır**. Tarım geriledikçe, devlet yerel ekonomiyi çeşitlendirmek için çok az çaba sarf etmiş; bu durum Suriye savaşı ve sınırların kapatılmasıyla daha da kötüleşmiştir. Sonuç olarak, **bölge sakinleri mevcut birkaç geçim kaynağından biri olarak giderek daha fazla gayrimenkule yönelmiştir**.

Yolsuzluk ve kayırmacılık şehir planlamasına gölge düşürmüş, bu da son yirmi yılda özellikle Çekmece'de belirgin olmak üzere **hızlı ve kontrolsüz bir gelişmeye yol açmıştır**. Sosyoekonomik ve çevresel dengesizlikleri gidermek için kenti yeniden inşa etmek, kent ekonomisini ve sakinlerin geçim kaynaklarını yeniden düşünmeyi gerektirmektedir.

Antakya'nın kapsamlı bir kentsel yönetim çerçevesinden yoksun olması, planlamaya dahil olan çeşitli kurumlar arasında çatışmalara ve zayıf koordinasyona neden olmuştur. Sorumluluklar genellikle belirsizdir ve sektörler birbirlerinden kopuk olarak faaliyet göstermekte, aralarında çok az bağlantı bulunmaktadır. Depremler bu sorunları ortaya çıkarmış ve daha da kötüleştirmiştir.

Deprem sonrası Antakya'da kentsel gelişimi etkileyen çeşitli süreçler mevcuttur, ancak bunlar arasında koordinasyon eksiktir. Devam eden başlıca süreçler şunlardır:

Merkezi Hükümet Öncülüğü:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, **Toplu Konut İdaresi (TOKİ)**, **Emlak Konut ve yeni kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı** başta olmak üzere Merkezi Hükümet, deprem sonrası kentsel gelişime öncülük etmektedir. **Olağanüstü Hal** kapsamında alınan birçok karar denetimden yoksundur. TOKİ, AFAD ile koordinasyon halinde tarım arazileri üzerinde toplu konut projeleri geliştirirken, Bakanlık ağır hasarlı alanları hükümet öncülüğünde yeniden geliştirme için **"rezerv alanlar"** olarak belirlemiştir.

Hatay Master Planı:

Türkiye Tasarım Vakfı (TTV), hükümet tarafından metropoliten bölge için "Hatay Master Planı" oluşturmakla görevlendirildi. Diğerlerinin yanı sıra **DB Architects, Foster + Partners, Buro Happold ve Keym** ile işbirliği yapan plan şu anda yasal bir dayanaktan yoksun ve uygulaması belirsizliğini korurken, sunulan master plan muhtemelen Eski Antakya'nın **"Risk Alanı"** ve Yeni Antakya'daki bir **"pilot alan"** ile sınırlı.

Bir sonraki sayfada, bu süreçlerin ve aktörlerin nasıl ilişkili olduğunu gösteren bir paydaş haritası bulacaksınız >>>

SORU 2: Antakya ve Çekmece'yi etkileyen kentsel gelişim plan ve projeleri nelerdir ve bunların geliştirilmesi ve uygulanmasında kimler rol oynamaktadır?

Yerel İmar Planları:

Türkiye'de kentsel gelişim genellikle **Hatay Büyükşehir Belediyesi** ve **ilçe belediyeleri** tarafından geliştirilen yerel imar planları (1/100.000 ÇDP, 1/5.000 NİP, 1/1.000 UİP) aracılığıyla yönetilmektedir. Bu planlar, yetersizliklerinin yaygın olarak kabul edilmesine rağmen deprem sonrasında da yürürlükte kalmıştır.

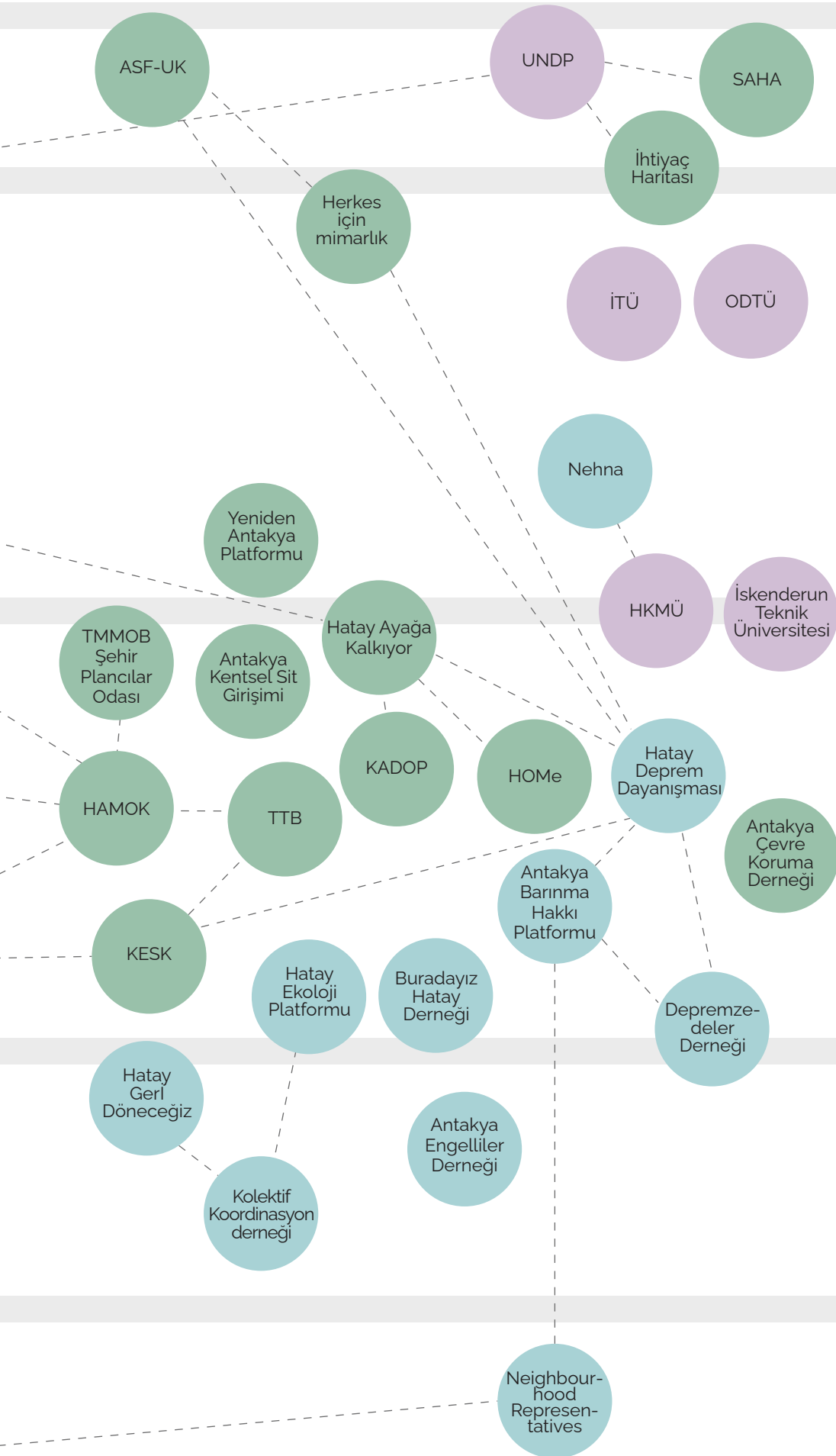
Geçici Yerleşimler:

Yerinden edilen pek çok kişi, Antakya'nın coğrafyasını değiştiren **çadır ve konteyner kentler** de dahil olmak üzere acil durum barınaklarında kalmaktadır. Bu yerleşimler, **yerel ve uluslararası STK'ların** yanı sıra **Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)** aracılığıyla Merkezi Hükümet tarafından yönetilmekte ve sıklıkla sakinlerin deprem öncesinde yaşadıkları evlerinden uzakta yeşil veya tarım arazileri üzerine inşa edilmektedir.

Kendi İmkanlarıyla İnşa Edilen Çözümler:

Krize yanıt olarak, bölge sakinleri mevcut kaynakları kullanarak kendi çözümlerini yaratma eğilimindedir. Antakya genelinde insanlar **kendi yapılarını inşa etmekte**, boş arazilere **konteyner ve çadırlar yerleştirmekte** ve **prefabrik binalar oluşturmaktadır**. Bu çabalar koordinasyon ve destekten yoksun olsa da, kolektif olarak şehrin yeniden şekillenmesine katkıda bulunmaktadır.

- Merkezi hükümet
- Yerel yönetimler
- STK'lar / Meslek örgütleri
- Toplum tabanlı kuruluşlar
- Diğer (özel sektör, akademi, vb.)
- Planlama aracı ve belgeler

Ekleme
istediğiniz
bir şey var mı?

Konuyla ilgili herhangi bir paydaşın eksik olduğunu düşünüyorsanız, haritaya ekleyin!

Antakya'nın yeniden inşası boyunca süregelen adaletsiz ve sürdürülemez kalkınma sorunlarının ele alınmasının önündeki engeller ve potansiyel açılımlar nelerdir?

Şeffaf Olmayan Süreç ve Aşırı Bilgi

Yükü: Planlama süreci genellikle kapalı kapılar ardında, çok sayıda rakip paydaşın katılımıyla yukarıdan aşağıya bir şekilde yürütülmektedir. Bu şeffaflık eksikliği, sürekli bir bilgi sağanağı ile birleştiğinde, bölge sakinleri, profesyoneller, aktivistler ve belediye yetkilileri için önemli zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Gelecekteki gelişmeleri çevreleyen belirsizlik, bölge sakinlerinin planlama ve yeniden inşa etme becerilerini engellemekte ve toplumsal hareketlerin net hedefler etrafında bir araya gelme çabalarını zorlaştırmaktadır.

Merkezi Planlama ve Rezerv Alanlar:

"Rezerv alanların" belirlenmesi katılımcı süreçleri baltalamakta ve yerel toplulukların toprakla olan anlayışını ve duygusal bağlarını göz ardı etmektedir. Şehircilik Bakanlığı tarafından 6306 sayılı kanunda yapılan 2023 değişikliği kapsamında tanımlanan bu rezerv alanlar, hükümete ve TOKİ'ye mülkleri kamulaştırma, binaları yıkma ve mevcut imar planlarını geçersiz kılan projeleri uygulama yetkisi vermektedir. Deprem sonrası planlamaya yönelik bu merkezi yaklaşım, yerel yönetimlerin ve toplulukların yetkilerini azaltmakta ve bölge sakinlerini karar alma sürecinden daha da uzaklaştırmaktadır.

Yerelin Ötesinde Dayanışma için

Fırsatlar: Destek ve kaynakları güvence altına almak, değişim ağları kurmak ve değişimi savunmak için farklı düzeylerde katılım sağlamak çok önemlidir. Çekmece sakinlerinin karşılaştığı pek çok sorun Antakya genelinde paylaşılmakta ve şehir çapında bir seferberlik gerektirmektedir. Ayrıca Antakya, depremden etkilenen 11 ilde ortak olan zorluklarla karşı karşıyadır ve bu da rezerv alanların belirlenmesi gibi bazı konuları ulusal ölçekte önemli hale getirmektedir. Artık bölgesel, ulusal ve uluslararası destek kanallarından, toplum temelli seferberliği güçlendirecek ve bölge sakinlerinin taleplerini güçlendirecek şekilde yararlanma potansiyeli bulunmaktadır.

Kent Çapında Yeni Mahalle

Koalisyonları: Şehir ölçeğinde bir mahalle dernekleri ağının kurulması, kritik bir destek kitlesi oluşturmak için elzemdir. Bu kolektif eylem, uygun olmayan imar planlarına karşı çıkmak ve halkın katılımını kolaylaştırmak için yetkililere baskı yapmak açısından son derece önemlidir. Ondandır farklı mahalleyi bir araya getiren Barınma Hakkı Platformu'nun (BHP) kısa süre önce kurulması bu yönde atılmış olumlu bir adımdır.

Ekleme istediğin bir şey var mı?

Özet olarak neler öğrendik?

KENT

Ayrımcılık Geçmişi

Antakya'nın kentsel gelişimine ilişkin analizimiz, etnik-dinsel kimlik ve siyasi aidiyetlere dayalı tarihsel ayrımcılıktan kaynaklanan kritik zorlukları ortaya koymaktadır. Bu miras, depremler öncesinde yetersiz yatırım ve durgun bir ekonomi ile sonuçlanmıştır.

Kontrolsüz Büyüme

Tarım geriledikçe, bölge sakinleri gelir için giderek daha fazla gayrimenkule yöneldi. Ancak yolsuzluk ve kayırmacılık etkili bir kentsel planlamayı engelleyerek kontrolsüz bir büyümeye yol açtı. Kentin yetersiz altyapısı ve sosyal hizmetleri, son depremlerle daha da kötüleşen toplumsal eşitsizlikleri derinleştirmiştir.

Planlama Çıkmazları

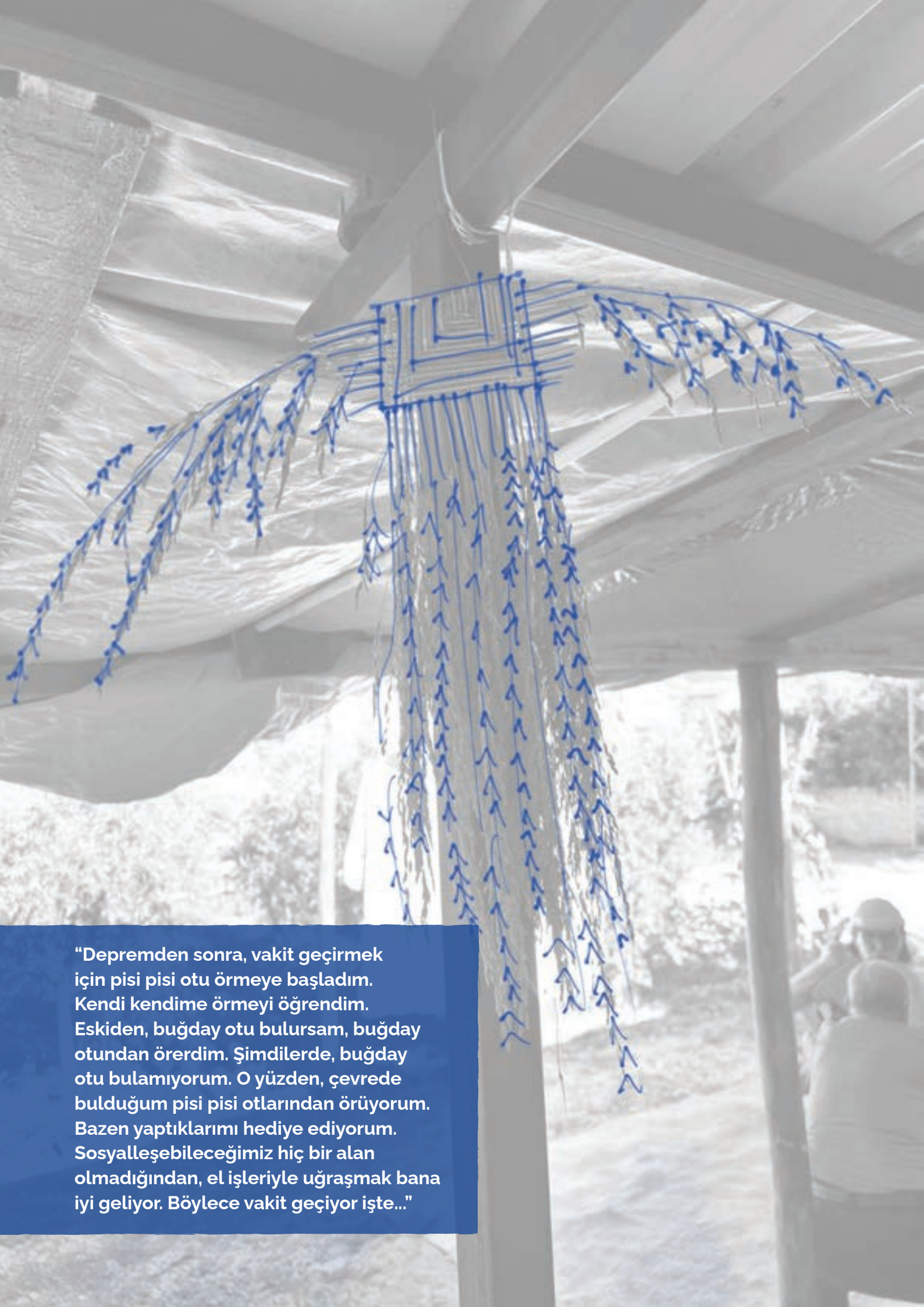
Depremlerin ardından, kentsel gelişim öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi merkezi hükümet kuruluşları tarafından yönlendirilmektedir. Ne yazık ki birçok karar denetim ve koordinasyondan yoksundur. Toplu konut projeleri tarım arazilerine tecavüz etmektedir ve Türkiye Tasarım Vakfı tarafından geliştirilen Hatay Master Planı yasal destekten yoksundur, bu da bu planın etkin olmasını engellemektedir. Eleştirilere rağmen yerel imar planları değişmezken, yerinden edilen sakinler için yapılan geçici yerleşimler şehrin yapısını değiştirmeye devam etmektedir.

Yeni Karar Alma Süreçleri

Bu sorunların ele alınması, şeffaflıktan yoksun ve yerel toplulukları dışlayan merkezi karar alma mekanizmaları nedeniyle engellenmektedir. Ancak, Barınma Hakkı Platformu gibi katılımcı karar alma süreçlerini savunan ve uygun olmayan yapılaşmaya karşı çıkan girişimlerin örnek teşkil ettiği dayanışma fırsatları da mevcuttur.

Uygulayıcıların ve Meslek Örgütlerinin Rolü

Meslek örgütleri ve halk grupları arasında toplum liderliğindeki süreçlere katılım konusunda işbirliğini geliştirme potansiyeli bulunmaktadır. Yeniden yapılanma planlarının yerel bir geri bildirim olmadan geliştirildiği yönündeki yaygın fikir birliği göz önüne alındığında, Mimarlar ve Şehir Plancıları Odaları gibi kuruluşlar toplum katılımına yönelik girişimlerin desteklenmesinde daha büyük bir rol üstlenebilir. Gelecekteki çabalarda profesyonelleri harekete geçirmek, yeniden inşa sürecinde toplumun sesini yükseltmek için elzemdir.

"Depremden sonra, vakit geçirmek için pisi pisi otu örmeye başladım. Kendi kendime örmeyi öğrendim. Eskiden, buğday otu bulursam, buğday otundan örerdim. Şimdilerde, buğday otu bulamıyorum. O yüzden, çevrede bulduğum pisi pisi otlarından örüyorum. Bazen yaptıklarımı hediye ediyorum. Sosyalleşebileceğimiz hiç bir alan olmadığından, el işleriyle uğraşmak bana iyi geliyor. Böylece vakit geçiyor işte..."

5. Mahalle Ölçeği

Mahalle ölçeğinde kolektif yaşamı sürdüren mekânlara, pratiklere ve ağırlara odaklanarak Çekmece'nin "yaşayan mirasını" haritalamayı amaç edindik. Ortak zorlukları belirleyerek ve sakinlerin kolektif kimliklerini canlandırmak için devam eden çabalarını belgeleyerek ve aynı zamanda bu girişimleri destekleyecek müdahaleleri değerlendirerek bu mirası geleceğe taşımanın yollarını öngörmeye çalıştık.

Bunu başarmak için Çekmece'deki önemli mekanları, toplumsal uygulamaları ve sosyal ağları belirleyerek gözlemledik. Odak noktamız ortak mekânlar ve altyapının yanı sıra ortak sorunlara yanıt olarak ortaya çıkan birliktelik ve dayanışma biçimleriydi.

Bu haritalama sürecinde, zorlukları, devam eden tepkileri ve ileriye dönük potansiyel yolları belirlemek için transekt yürüyüşleri, haritalama atölyeleri ve eskiz çalışmaları kullandık. Yaşayan mirasın nasıl tehlikede olduğunu inceledik, bölge sakinlerinin yerel mirasını onarma, uyarılma ve geliştirme yollarını araştırdık ve mirasın canlandırılmasına yardımcı olmak için gerekli müdahaleleri belirledik.

Toplanan bilgiler daha sonra, bu raporun Giriş bölümünde bahsedilen Ortak Açıklama belgesinde detaylandırıldığı üzere, Antakya'da daha önceki çalışmalarımız sırasında geliştirilen daha geniş bir analitik çerçeveye ilişkilendirildi. Bu çerçeve altı temel unsuru kapsamaktadır: temel altyapı eksikliği, ekolojik yıkım, ortak alanların gasp edilmesi, hafıza ve yerel mirasın kaybı, yerinden edilme ve kişisel güvenlik endişeleri.

Çalıştay sırasında gerçekleştirilen haritalama egzersizlerini analiz etmek için bu çerçeveyi kullanarak, Çekmece'deki bu zorlukların spesifik tezahürlerini daha net bir şekilde anladık. Bu yaklaşım aynı zamanda, bu sorunlarla kolektif olarak mücadele eden bölge sakinlerinin süregelen tepkilerini vurgulamamızı sağladı.

Yöntemler ve Araçlar

Atölyenin ilk haftasında katılımcılar Çekmece'deki ortak alan ve tesislerin belgelenmesine yönelik çeşitli etkinliklerde yer aldı.

Katılımcı haritalama oturumları, mahalle sakinlerinin mahalledeki önemli odak noktalarını işaretledikleri ve bu alanlarla ilgili hem olumlu hem de olumsuz deneyimlerini paylaştıkları açık mekanlarda düzenlendi. Ortaya çıkan haritalar, Çekmece'nin karşı karşıya kaldığı zorlukları göstermek için birleştirildi.

Eski Çekmece odak alanı haritası.

Buna ek olarak, **transekt yürüyüşler** gerçekleştirdiler ve mekânsal gözlemleri mahalle sakinlerinin içgörülerıyla birleştirerek **gözlem eskizleri** oluşturdular. Bu eskizler, kolektif yaşam alanlarını temsil etmekte ve sakinlerin dernekleşme ve dayanışma biçimleri aracılığıyla bu alanları nasıl aktif bir şekilde koruduklarını ve yeniden inşa ettiklerini göstermektedir.

Gültepe odak alanından transekt krokisi.

Çekmece Merkez odak alanından gözlemsel eskiz.

Çekmece'de karşılaşılan zorluklar ve yerel yanıtlar

1. Kamusal altyapı eksikliği ve artan insansızlaşma

- Yetersiz toplu taşıma
- Kötü yol koşulları, yaya kaldırımlarının eksikliği
- Özel gereksinimli bireyler için erişilebilirlik sorunları
- Temiz içme suyuna sınırlı erişim
- Elektrik ve internete sınırlı erişim
- Sanitasyon ve kanalizasyon altyapısının eksikliği
- Eğitim olanaklarının yetersizliği
- Onarım ve bakım eksikliği
- Ekonomik zorluklar ve iş kaybı
- Parklara, bahçelere ve oyun alanlarının işgali

- Toplu su dağıtımı ve ortak arıtma tankları
- Otostop ve araba paylaşımı
- Dayanışma örgütleri ve kolektif eylemler
- STK'lardan ve siyasi gruplardan destek
- Ekonomik küçülme, kemer sıkma ve iş değişikliği
- Geçimlik bahçeler

2. Ekolojik yıkım ve halk sağlığı riski

- Yetersiz sayıda tuvalet
- Kanalizasyon şebekesinin tahrip edilmesi ve seyyar tuvaletlerin dereye boşaltılması
- Yetersiz çöp toplama sistemi ve uygunsuz şekilde uzaklaştırılması
- Riskli molozların kaldırılması
- Toz ve yıkım kaynaklı hava kirliliği
- Alerjik reaksiyonlar ve solunum problemleri
- Endemik balık türlerine zarar
- Tarım arazilerinin ve zeytinliklerin konteyner kentlere dönüştürülmesi
- Hastalık yayan zararlılarda kontrolsüz artış

- Konteyner kenarlarına kükürt ve kireç dökülmesi
- Tozu önlemek için hortumla sulama
- Mahallelilerin ayarladığı yol engelleri
- Geçici kanalizasyon çözümleri

3. Doğal ve kolektif alanların gasp edilmesi

- Tarım arazilerinin ve zeytinliklerin betonlaştırılması
- Parklarda ve tarım arazilerinde dağınık yapılaşma
- Anaokulu ve basketbol sahasının karakola dönüştürülmesi

- Yerel seferberlik ve protestolar
- Mahallede ortak ve paylaşımlı alanlar yaratma
- Ev bahçeleri ve saksıda mevsimlik ekim

4. Yer duygusu, hafıza ve yerel mirasın kaybı

- Referans noktalarının kaybı
- Eski binaların ve yöresel mimarinin yıkılması

5. Yerinden edilme, soylulaştırma ve turistikleştirme

- "Rezerv alan" ilanına, kapsamına ve uygulanmasına ilişkin karmaşa ve belirsizlik
- Mülksüzleştirme ve yerinden edilme korkusu
- Demografik yapıdaki değişim
- Farklı kültürlerin zorunlu entegrasyonundan kaynaklanan uyum sorunları
- "Afet sonrası turizm"

6. Kişisel güvenlik ve asayiş

- Trafik kazaları
- Karanlık nedeniyle yürüyüş alanlarında güvensizlik
- Yabancılaşma ve yabancılık hissi
- Taciz ve hırsızlık

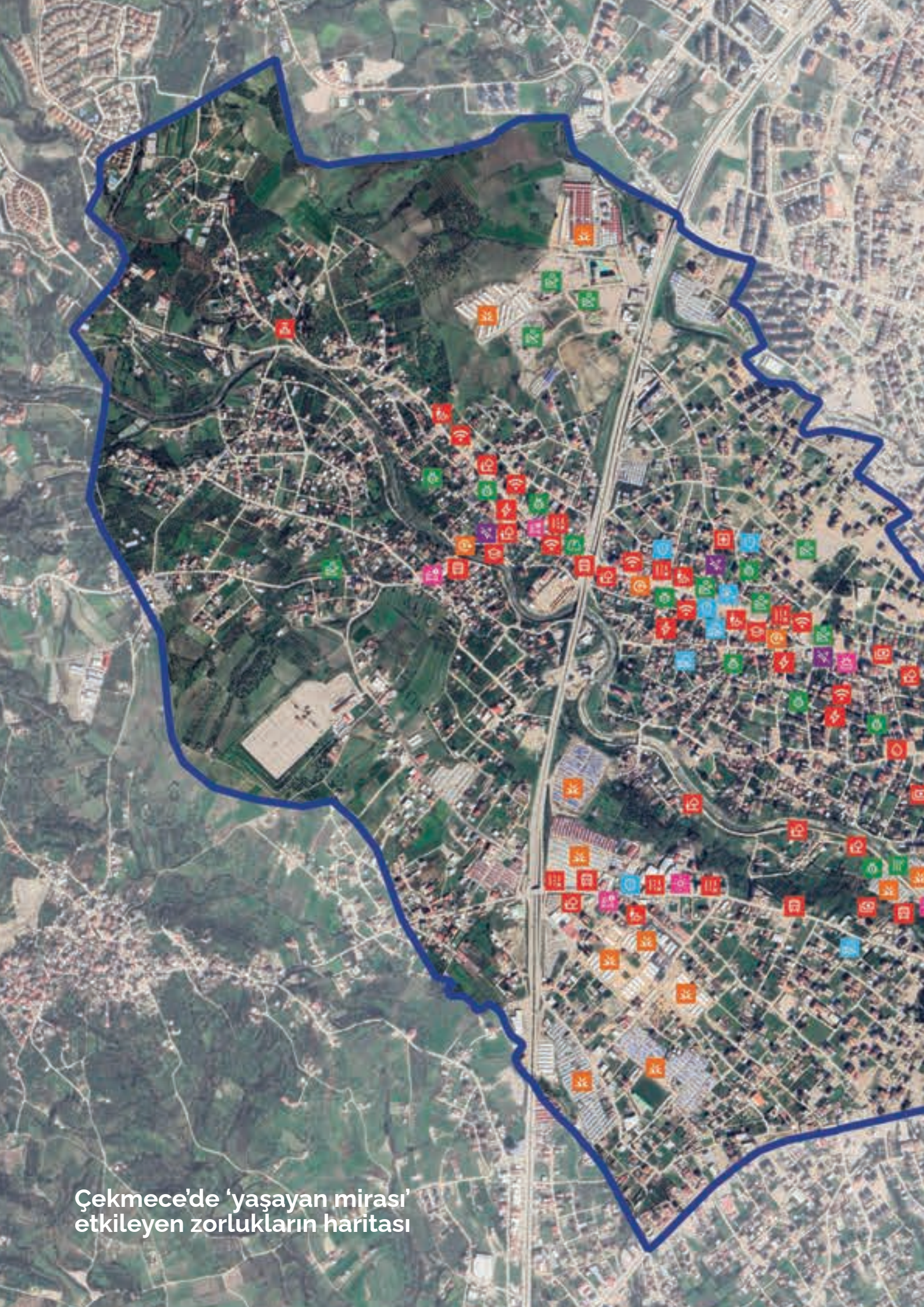
ZORLUKLAR

- Anıları saklamak için grafiti yazma ve boyama
- Eski esnafın geri dönmesi için mahalleden baskı
- Alışveriş yaparken önceliklendirme
- Derme çatma sosyalleşme alanları yaratma

- Mahalle dayanışması, toplum kuruluşları
- Hasarlı binaları kendi imkanlarıyla onarma
- Evlerinin yakınındaki alanda kalacak konteyner, çadır veya prefabrikler yerleştirme
- Bireysel ve kolektif hukuki itirazlar
- Yeniden açılan dükkanlar ve işletmeler

- Eve kapanma
- Açılış ve kapanış saatlerinin koordine edilmesi

YEREL YANITLAR

Çekmece'de 'yaşayan mirası' etkileyen zorlukların haritası

KAMUSAL ALTYAPI EKSİKLİĞİ VE ARTAN İNSANSIZLAŞMA

- ULAŞIM
- ELEKTRİK
- EKONOMİK
- KANALİZASYON
- İNTERNET
- SAĞLIK HİZMETİNE ERİŞİM
- TEMİZ SUYA ERİŞİM
- EĞİTİME ERİŞİM
- ERİŞİM/KALDIRIM
- PARK

EKOLOJİK YIKIM VE HALK SAĞLIĞI RİSKİ

- MOLOZ
- SOLUNUM
- HAŞERE
- KOKU

DOĞAL VE KOLEKTİF ALANLARIN GASP EDİLMESİ

- TARIM ALANLARININ KAYBI
- MEKAN DÖNÜŞÜMÜ

MEKAN DUYGUSU, HAFIZA VE YEREL MİRASIN KAYBI

- REFERANS NOKTASI KAYBI

YERİNDEN ETME, SOYLULAŞTIRMA VE TURİSTİKLEŞTİRME

- DEMOGRAFİK YAPININ DEĞİŞİMİ
- GÜVENSİZLİK
- MÜLKSÜZLEŞTİRME

KİŞİSEL GÜVENLİK VE ASAYİŞ

- TRAFİK KAZASI RİSKİ
- AYDINLATMA
- TEHLİKELİ BİNA

Çekmece'de karşılaşılan zorluklar ve yerel yanıtlar

1. Kamusal altyapı eksikliği ve artan insansızlaşma

Altyapı Sorunları. Çekmece uzun süredir altyapı sorunlarıyla mücadele etmektedir ve bu sorunlar son depremlerle daha da kötüleşmiştir. Pek çok bölge sakini şu anda zorlu yaşam koşullarıyla karşı karşıya ve devlet kurumlarından çok az yardım almakta ya da hiç yardım alamamaktadır. Geçici barınma alanlarında temel altyapının onarımı ve bakımı için uzmanlara erişimin de oldukça zor olduğunu gözlemledik.

Yerel yanıtlar: Depremlerin ardından, Çekmece sakinlerinin karşılaştığı zorlukları ele almayı amaçlayan dayanışma örgütlerine üyelik ve kolektif eylemlerde kayda değer bir artış olmuştur. Bu çabalar zaman zaman STK'lar, yardım kuruluşları ve siyasi gruplar tarafından desteklenmektedir.

Yetersiz Ulaşım. Toplu taşımanın oldukça yetersiz olmasının yanı sıra yolların çukurlar ve çatlaklarla dolu olması kent sakinlerinin hayatını oldukça zorlaştırmaktadır. Birçok yolda yaya kaldırımı ve geceleri yeterli aydınlatma bulunmamakta, bu da özellikle depremlerden bu yana sayıları artan engelli bireyler için hareket kabiliyetini zorlaştırmaktadır.

Yerel yanıtlar: Defne Engelli ve Gönüllüler Derneği, engelli vatandaşlar için geriye kalan tek dernek ve toplanma noktası olup Çekmece'de bulunmaktadır ve ihtiyaç sahiplerini destekleme konusunda oldukça aktiftir. Ulaşım zorluklarına yanıt olarak otostop kültürü de gelişmiştir ve sakinler arasında araba paylaşımı yaygın olarak kullanılmaktadır.

Temiz Suya Sınırlı Erişim. Temiz içme suyuna erişim sınırlıdır. Bölge sakinleri genellikle uzun mesafeler kat etmek ve ücretsiz su için sıra beklemek ya da marketlerden satın almak zorunda kalmaktadır.

Çekmece'deki yaşayan miras unsurları şu anda nasıl tehlike altında?

Bu unsurlar depremlerden, yeniden inşa politikalarından ve daha geniş dinamiklerden nasıl etkileniyor?

Yerel yanıtlar: Bazı sakinler toplu su dağıtımını organize etmiş, özel araçlarla muhtarlıktan malzeme taşımıştır. Bazı durumlarda, mahalle sakinleri STK'lar tarafından mahallede ortak arıtma tankları kurulması konusunda desteklenmiştir.

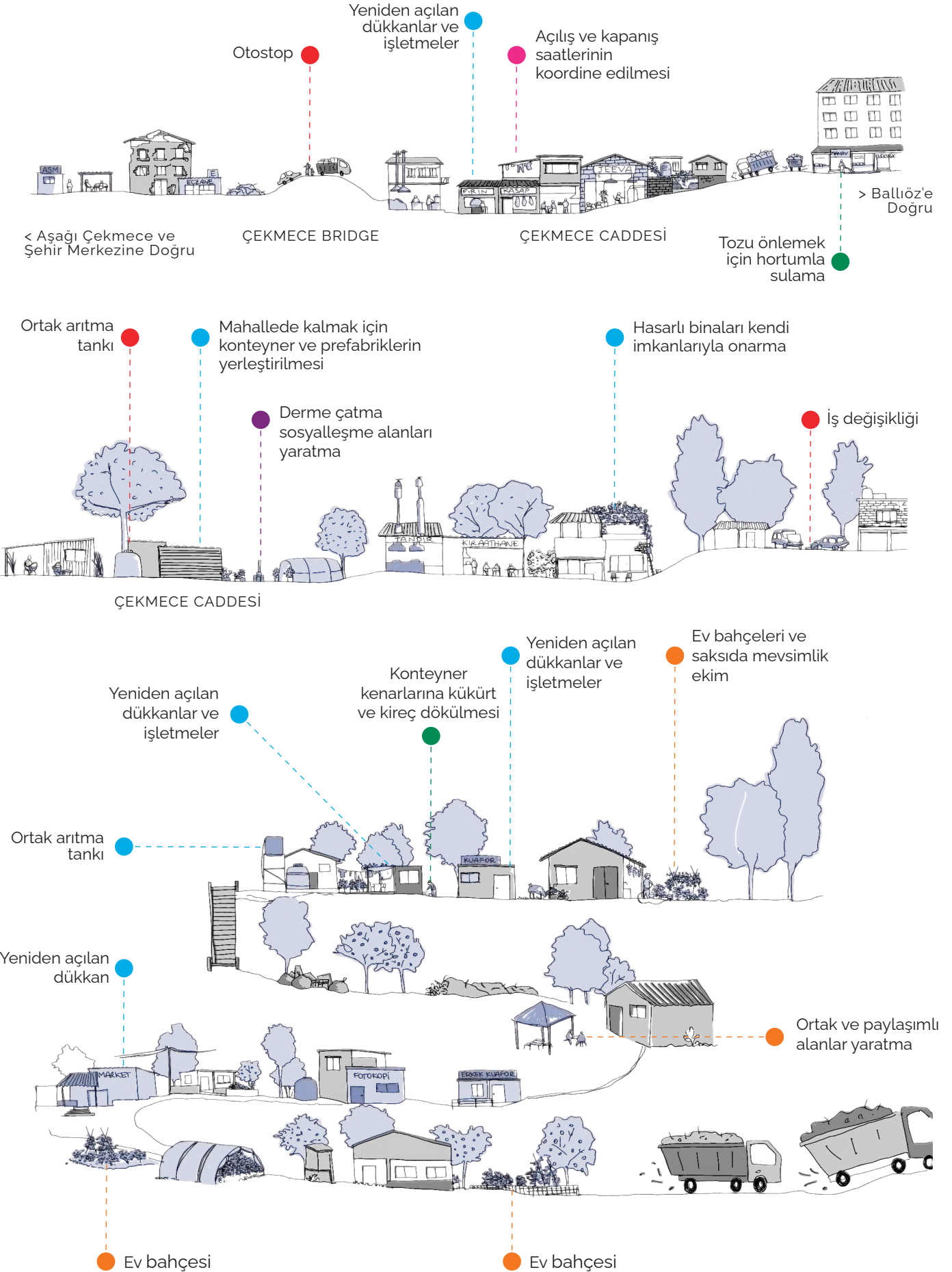
Yetersiz Tedarik. Elektrik ve internet hizmetleri güvenilir değildir ve yeşil alan ve eğitim tesisi sıkıntısı yaşanmaktadır. Depremden kurtulan pek çok okul devlet tarafından yeniden kullanıma açılmış ve eğitime erişim daha da kısıtlanmıştır. Kanalizasyon sisteminin çökmesi ve sınırlı çöp toplama nedeniyle temizlik kritik bir sorun haline gelmiştir. Taşan foseptikler ve yetersiz ortak tuvalet ve duşlar hijyenik olmayan koşullara yol açmıştır. Şu anda geçici konteynırlarda faaliyet gösteren tek halk sağlığı merkezi, depremlerden önce de yetersizdi. Tuvalet ve duş ihtiyaçları STK'lar tarafından sağlanmaya çalışılsa da yetersiz kalmaktadır.

Ekonomik Sıkıntılar ve İstihdam Zorlukları.

Geçim kaynakları ve istihdam olanakları önemli ölçüde azalırken fiyatlar hızla yükselmiştir. İşleyen az sayıdaki market genellikle aşırı pahalı olup, özellikle kendi ulaşım araçlarına erişimi olmayan bölge sakinlerine çok az seçenek bırakmaktadır.

Yerel yanıtlar: Pek çok kişi geçinebilmek için daha düşük vasıflı, hızlı tempolu işlere geçerek önemli ekonomik düzenlemeler yapmak zorunda kalmıştır. Bu arada, Antakya'da yaygın bir uygulama olan geçim amaçlı ekilen sebze ve meyve bahçelerinin önemi, birçok sakinin artan yaşam maliyetlerini dengelemek için kendi yiyeceklerini yetiştirmeye yönelmesiyle artmıştır.

Odak alanı 1: Eski Çekmece

2. Ekolojik yıkım ve halk sağlığı riski

Çevresel Bozulma ve Kanalizasyon Sorunları.

Çekmece uzun süredir çevresel bozulma ve kontrolsüz kentleşmeyle karşı karşıyaydı, ancak depremler bu koşulları büyük ölçüde kötüleştirdi. Kanalizasyon şebekesinin tahrip edilmesi yaygın kanalizasyon taşmalarına neden olmuş ve mobil üniteler de dahil olmak üzere yetersiz sayıda tuvalet sorunu bu bozulmayı hızlandırmıştır. Birçok tuvalet doğrudan Hanna Çayı ve civardaki akarsu yataklarına boşaltılarak koku sorununa yol açmakta ve suda yaşayan endemik balık türlerini tehlikeye atmaktadır.

Yerel yanıtlar: Bazı bölge sakinleri, yıkılan evlerden su borularını geri almak ve 20 metrelik uzantılar kullanarak kanalizasyon sistemine bağlamak gibi geçici kanalizasyon çözümlerine başvurmuştur.

Verimsiz Çöp Toplama ve Hava Kirliliği.

Çöp toplama da kritik bir sorun olmaya devam etmektedir. Mahallede yeterli çöp toplama alanı bulunmamakta, toplama sistemi yetersiz kalmakta ve atıl arsalar ve moloz alanları çöp dökme alanı olarak kullanılmaktadır. Antakya'nın diğer yerlerinde olduğu gibi, devam eden yıkımlardan ve yoğun araç trafiğinden kaynaklanan toz havayı kirliletmektedir. Bu durum, konteynerlerdeki sağlıksız koşullarla birlikte, toz ve küfe bağlı alerjik reaksiyonlar, bronşit ve solunum sorunlarında artışa yol açmıştır. Uzun vadede, tozdaki kimyasallar daha ciddi sağlık problemlerine yol açabilir.

Yerel yanıtlar: Çekmece halkı bireysel olarak ve de gruplar halinde, tozun yayılmasını önlemek için evlerinin ve işyerlerinin etrafındaki alanları hortumlarla sulamaktadır. Hatta bazıları ağır vasıtaların geçmesini ve toz kaldırmalarını engellemek için evlerinin yakınındaki yolları kapatmıştır.

Tarım Arazilerinin Kaybı ve Haşere İstilasası.

Ayrıca, tarım arazilerinin ve zeytinliklerin konteyner kentlere dönüştürülmesi yerel çevreyi tahrip etmiştir. Sivrisinek ve hamamböceği gibi hastalık yayan haşerelerde de kontrolsüz bir artış olmuştur.

Yerel yanıtlar: Bununla mücadele etmek için bölge sakinleri, geçici bir haşere kontrol yöntemi olarak konteynerlerin kenarlarına kükürt ve kireç dökmektedir.

3. Doğal ve kolektif alanların gasp edilmesi

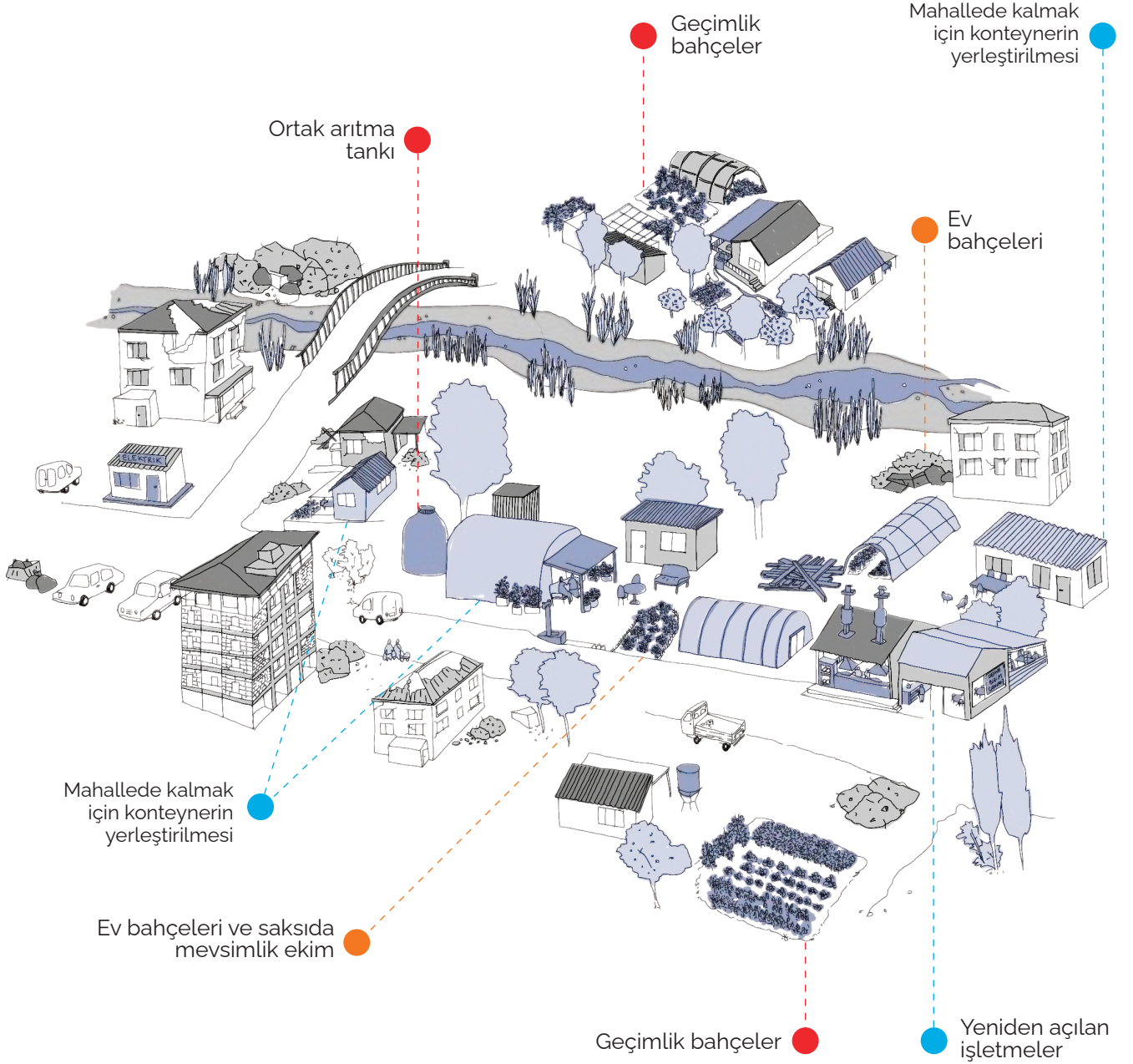
Tarım Arazileri ve Yeşil Alanların Kaybı.

Depremler Çekmece ve çevresindeki tarım arazilerinin ve yeşil alanların kaybına yol açmıştır. Birçok konteyner kent, zeytinlikler gibi tarım arazileri üzerine kurulmuştur. Mahalle sınırlarının ötesinde, toplu konut inşaatları ve yeni yollar, daha da fazla tarım alanının ve eski zeytinliklerin yok olmasına neden olmuştur. Çekmece'de kalmayı tercih eden pek çok sakin, kamuya açık parklar ve yeşil alanlar da dahil olmak üzere imara açılmamış arazilere çadır veya konteyner kurmaktan başka seçenek kalmadığını vurgulamıştır. Bu da zaten sınırlı olan ortak kullanım alanlarını daha da kısıtlamıştır. Buna ek olarak, sosyal alanlar farklı amaçlar için kullanılmaktadır: örneğin Eski Çekmece'deki bir anaokulu ve basketbol sahası polis karakoluna dönüştürüldü. Kolektif alanların bu şekilde gaspına ek olarak, bazı alanların "rezerv alanı" olarak ilan edilmesi, mahalledeki özel mülkiyete ve kamu arazilerine el konulması devlet eliyle kamulaştırma tehdidini büyütülmektedir.

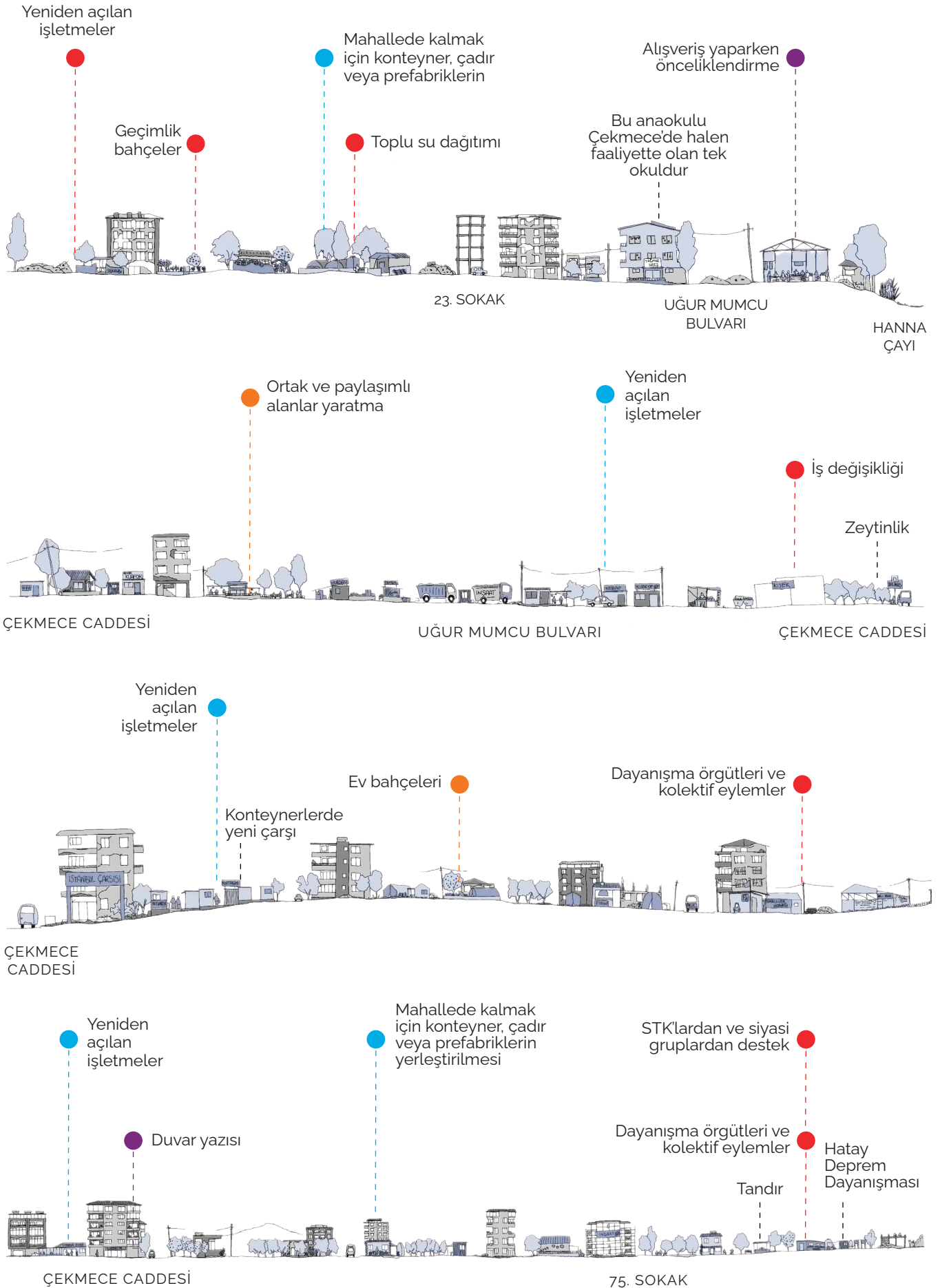
Yerel yanıtlar: Çekmece ve Antakya sakinleri, doğal ve kolektif alanlarına yönelik süregelen gaspa karşı harekete geçmiş ve protestolar düzenlemiştir. Buna paralel olarak, mahalle içinde ortak alanları geri kazanmak ve yaratmak için tabandan gelen çabalar olmuştur. Geçici barınaklarda yaşayanlar da dahil olmak üzere pek çok mahalle sakini yeniden bahçeler oluşturmakta ve saksılarda sebze yetiştirmektedir. Antakya'nın kültüründe ev tarımı yaygındır ve insanlar sebze ve meyve yetiştirmek ve kendi gıda kaynaklarına katkıda bulunmak için mevcut her alanı kullanmaktadır.

Eski Çekmece'de Hanna Çayı'nın ötesindeki alan

Hanna Çayı'nın ötesindeki Çekmece'nin yüksek kesimi, tarımsal karakterini korumaktadır ve çok sayıda ev bahçesi ve sera bulunmaktadır. Birçok kişi, mahallede kalabilmek için başta tarım amaçlı kullanılan bu topraklara çadır ve konteyner kurmayı tercih etmiştir. Ticari faaliyetler hızlı bir şekilde yeniden başlamış; çoğu küçük dükkanlar olan bu işletmelerin sahipleri mahallede yaşamaktadır. Bu sahipler ya iş yerlerini onarmış ya da konteynerlerle değiştirmiştir. Tandır fırınları da yeniden açılmış ve hasar görenler sakinler tarafından onarılmaktadır, bu da paylaşılan ve topluluk tarafından yönetilen bir alan oluşturma fırsatı yaratmaktadır.

Odak alanı 2: Çekmece Merkez

Çekmece Merkez'de depremin ardından bir araya gelen akraba grubu

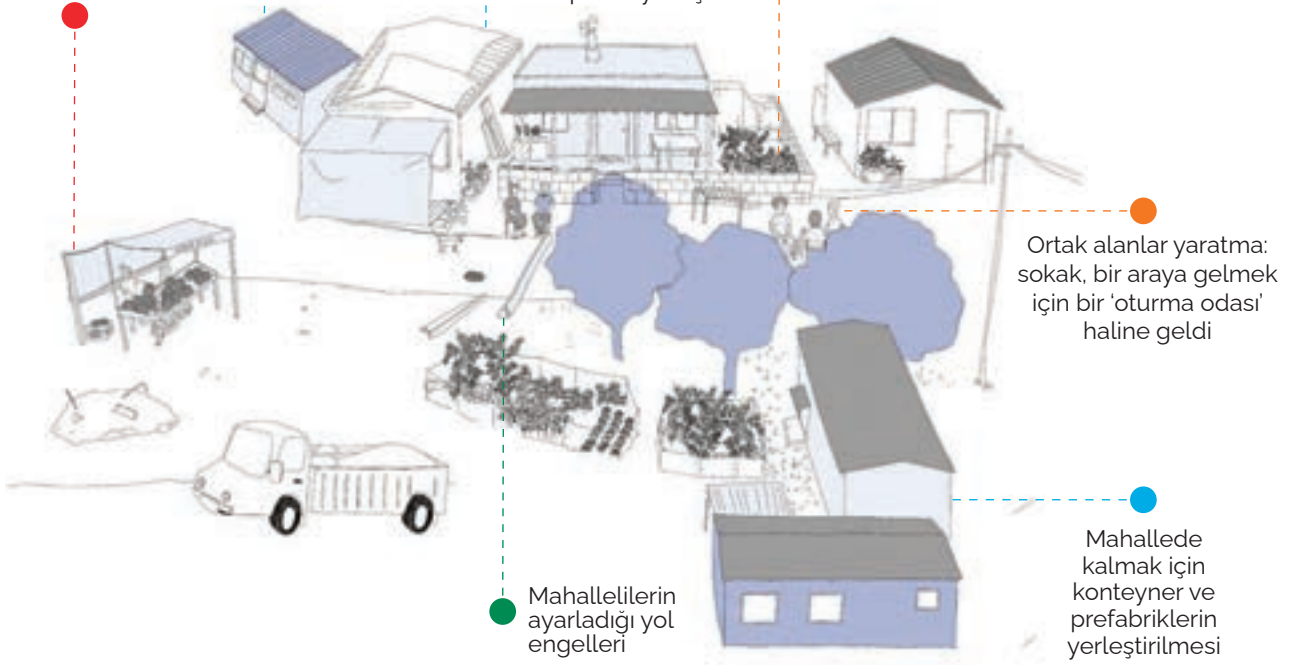
Deprem sonrasında evlerini kaybeden aileler, akrabalarına ait az hasar görmüş az katlı evlerin etrafında toplanmış; bu binaları onarmış ve yakındaki bir tarlaya ve zeytinliğe konteynerler kurarak sebze bahçeleri oluşturmuştur. Birlikte, dokuz hanelik bir grup oluşturup, aralarındaki sokağı kahve içmek, çeşitli kutlama etkinlikleri düzenlemek ve birlikte vakit geçirmek için paylaşılan bir sosyal alana dönüştürmüştür. Bazıları, yakındaki bir kavşakta prefabriklerde ve barakalarda geçici dükkânlar kurarak geçinmektedirler.

İş değişikliği: Bir kadın kavşakta karpuz tezgahı kurmuş

İşletmenin yeniden açılması

Kendi imkanlarıyla onarım: bu aile akrabalarının evini onarıp buraya taşındı

Ev bahçeleri ve saksıda mevsimlik ekim

Bir kamu parkında geçici bir yaşam alanı inşa eden bir hane grubu

Konteyner kentlere taşınmak yerine mahallesinde kalmayı seçen birkaç hane, küçük bir yerel parkta yerleşmiştir. Kendi satın aldıkları prefabrikleri, yardım kuruluşlarınca sağlanan çadırlarla birleştirip oturma alanları ve yeşilliklerle açık alanlar inşa etmişlerdir. Bu, farklı ekonomik durumları olan beş ailelik bir grup oluşturmuş, birbirlerine destek olmuşlardır. STK'lerden ve bir siyasi partiden aldıkları yardımla ortak duşlar ve su dağıtım tankı kurmuşlar; ancak tank kısa süre sonra bozulmuştur.

Mahallede kalmak için konteyner ve prefabriklerin yerleştirilmesi

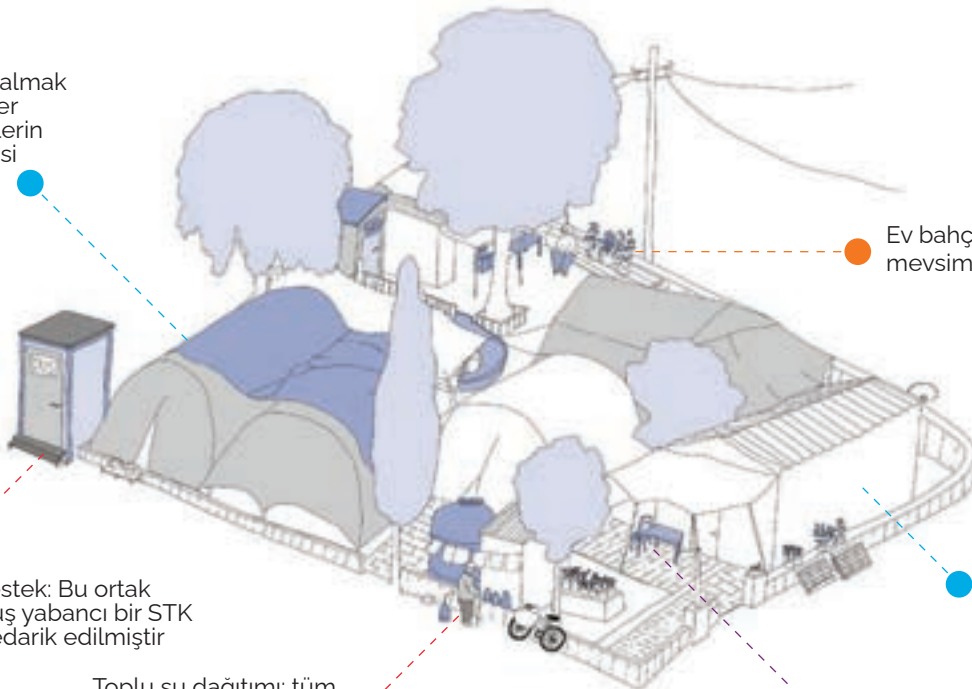
Ev bahçeleri ve saksıda mevsimlik ekim

TK'lerden destek: Bu ortak kullanılan duş yabancı bir STK tarafından tedarik edilmiştir

Bu aile bu konteyneri kendi imkanlarıyla satın aldı

Toplu su dağıtım: tüm mahalleden insanlar bu tanktan su almaya geliyor

Derme çatma sosyalleşme alanları yaratma

4. Yer duygusu, hafıza ve yerel mirasın kaybı

Topluluk Kimliği ve Hafızasında Aşınma.

Çekmece'deki önemli yapıların yıkılması, toplumun yer duygusu ve hafızasında önemli bir erozyona yol açmıştır. Olimpik yüzme havuzu ve kaymakamlık gibi tanınmış yapıların yanı sıra eski binalar ve küçük mimari yapılar da yerle bir olmuştur. Bu referans noktalarının ortadan kalkması, bölge sakinlerinin çevreleriyle olan bağlarını koparmış ve giderek artan bir yersizlik ve kültürel kayıp hissine katkıda bulunmuştur.

Yerel yanıtlar: Buna karşılık olarak, kent sakinleri topluluk mirasını ve hafızasını korumak ve ifade etmek için yaratıcı yollar geliştirmektedir. Çekmeceliler, duvar yazıları ve çizimlerle kamusal alanlardaki duvarlara izler bırakarak yaşananlara atıfta bulunmuş ve geri dönme ve şehirde kalma isteklerini ifade etmişlerdir. Mahalleliler eski esnafın geri dönmesi için çaba gösterirken alışverişte mahallenin esnafına öncelik vermektedirler.

Sosyal Toplanma Alanlarının Kaybı.

Birçok toplanma noktası yok edildiğinden, insanlar parklarda, sokaklarda veya ticari merkezlerde yeni sosyal alanlar yaratmak zorunda kalmışlardır.

Yerel yanıtlar: Bazı durumlarda, bölge sakinleri sosyalleşmek ve birlikte vakit geçirmek için kendi alanlarını inşa etmiş ya da konteyner ve prefabrikleri uyarlamıştır. Bir berber dükkanının önündeki boşluk, bir ara sokaktaki birkaç gölgelik koltuk veya bir parktaki konteynerler ve çadırlar arasındaki ortak alan gibi açık alanlar, artık topluluk bağlarının kurulduğu ve birliktelik duygusunun geliştirildiği mekanlar olarak hizmet vermektedir. Yeniden açılan kafe ve restoranlarda hareketlilik yaşanırken, uzun süredir devam eden Sosyete Pazarı da her Salı gerçekleşmeye devam etmektedir.

5. Yerinden edilme, soylulaştırma ve turistikleştirme

Yerinden Edilme ve Demografik

Değişiklikler. Çekmece'de yaşayan pek çok kişi depremlerin ardından yerlerinden edilmiştir. Çekmeceliler, bu durumun geçici olmayıp mülksüzleşmeye ve kalıcı yerinden edilmeye yol açmasından ve mahallenin demografik yapısını önemli ölçüde değiştirmesinden korkmaktadırlar. Farklı mahallelerden ve kültürel geçmişlerden gelen sakinlerin yan yana yaşadığı konteyner kentlerde uyum sorunları ortaya çıkmıştır.

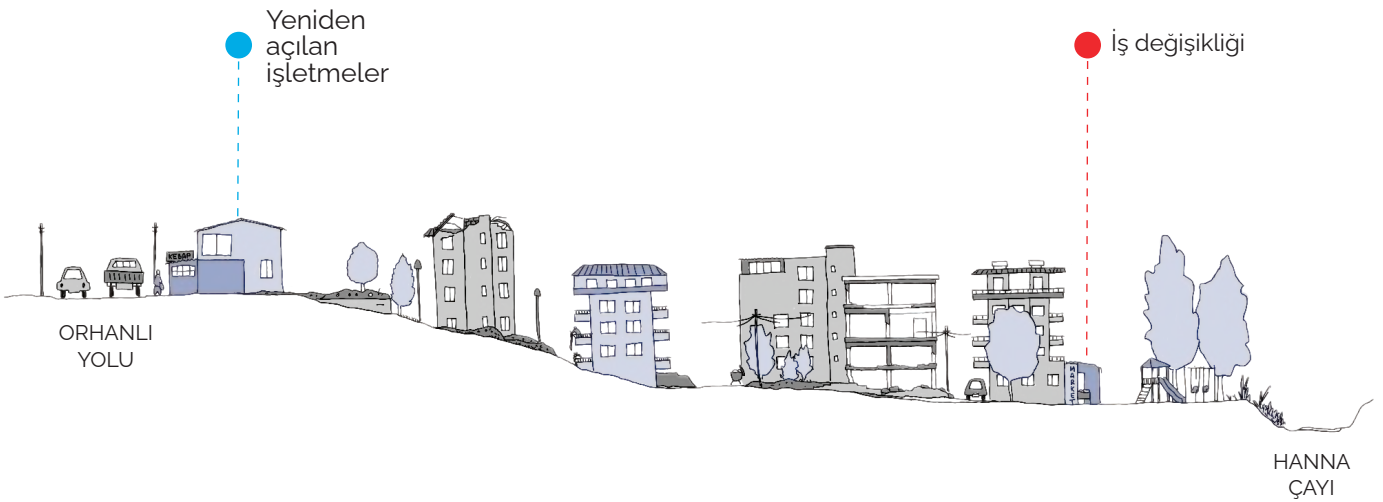
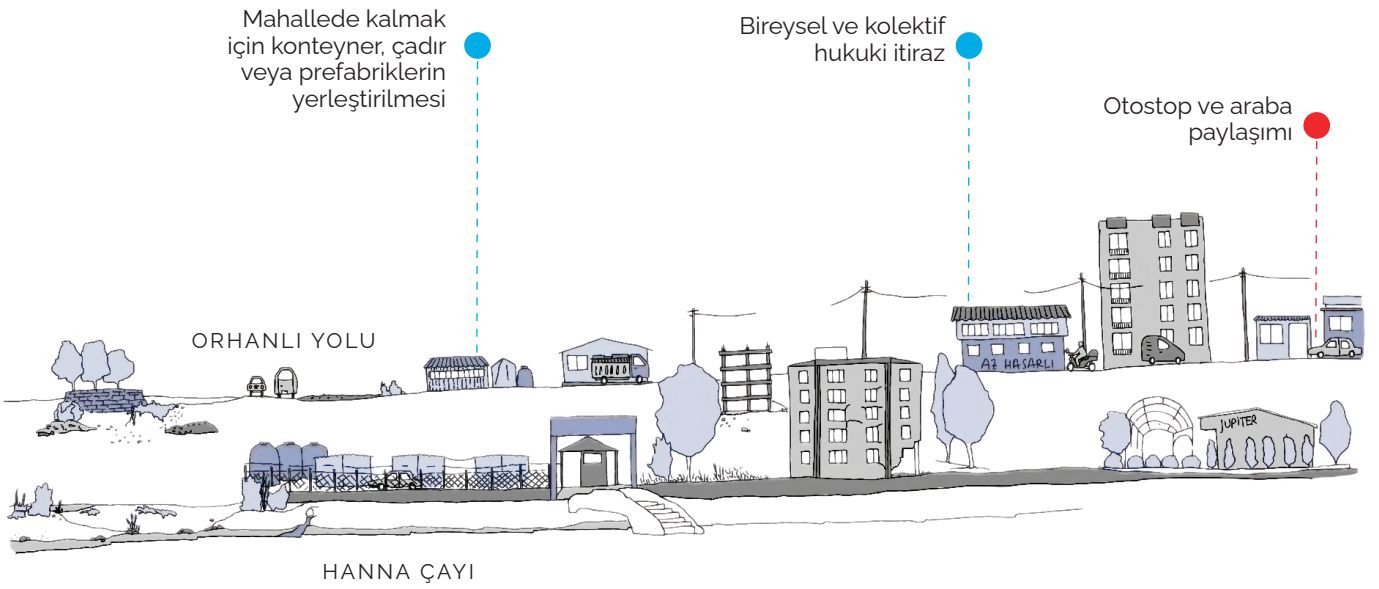
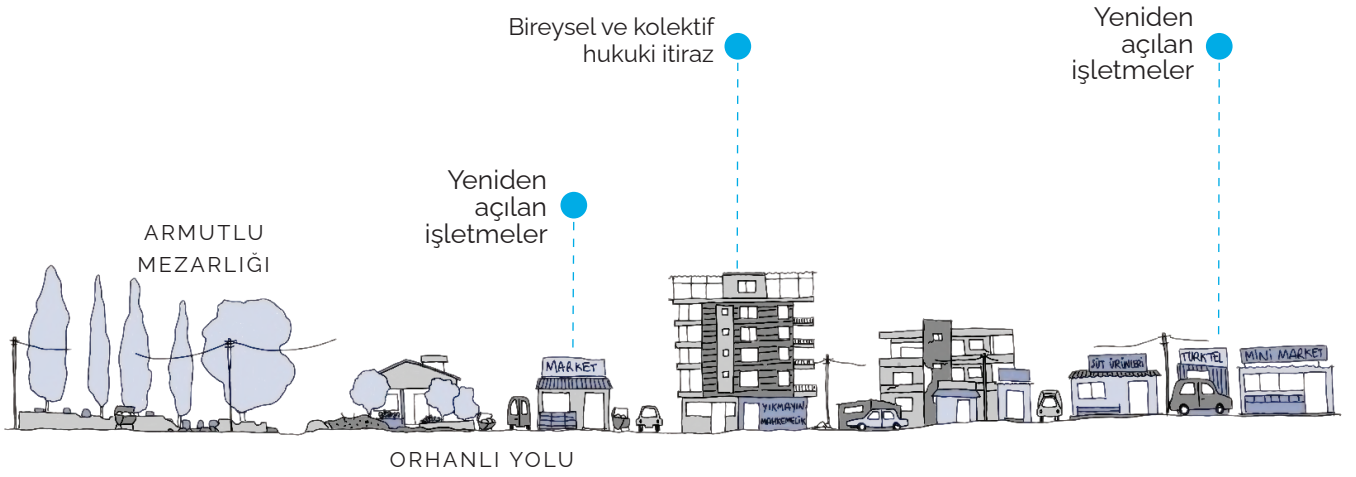
Yerel yanıtlar: Mahallede yaşamaya devam etme isteği ve mülksüzleştirilme korkusu, birçok mahalle sakinini kendi binalarında veya mümkün olduğunca yakınlarındaki boş arazilerde çadır, konteyner ve prefabrikler kurarak yaşam alanlarına tutunmaya sevk etmektedir. Asgari düzeyde yardım almalarına rağmen - ve potansiyel tahliye ve yıkım riskine rağmen - birçok sakin kendi evlerini onarmak ve yaşam alanlarını yeniden inşa etmek için yatırım yapmaktadır. Mahallelilerin çoğunluğu uzaktaki geçici barınaklara taşınmak yerine Çekmece'de uzun süredir birlikte yaşadıkları komşularıyla birlikte yaşamaya devam etme arzusunu dile getirdi. Komşular, akrabalar ve arkadaşlar bu zorlu dönemde birbirlerine destek olarak süreç ile baş etmektedir.

Hükümet Politikaları ve Belirsizlik.

Hükümet tarafından "rezerv alanların" kapsamı ve uygulanması konusunda büyük bir kafa karışıklığı ve belirsizlik söz konusudur. Hasar görmemiş evler ve sakinlerinin onarım ve sağlama için yatırım yaptığı küçük hasarlı binalar bile el konulma ve yıkılma riskiyle karşı karşıya.

Yerel yanıtlar: İkamet edenler arasındaki dayanışma, halkın en acil ihtiyaçlarına çözümler üretmeyi amaçlayan ve karar alıcılar üzerinde baskı oluşturan topluluk temelli komisyonlar ve organizasyonların kurulmasıyla yansıtılmaktadır. Hükümetin planlarına itiraz etmenin bir yolu da hukuki yollar olmuştur; sakinler tarafından çok sayıda bireysel ve toplu dava açılmıştır.

Odak alanı 3: Gültepe

6. Kişisel güvenlik ve asayiş

Kişisel Güvenlik ve Kentsel Altyapı.

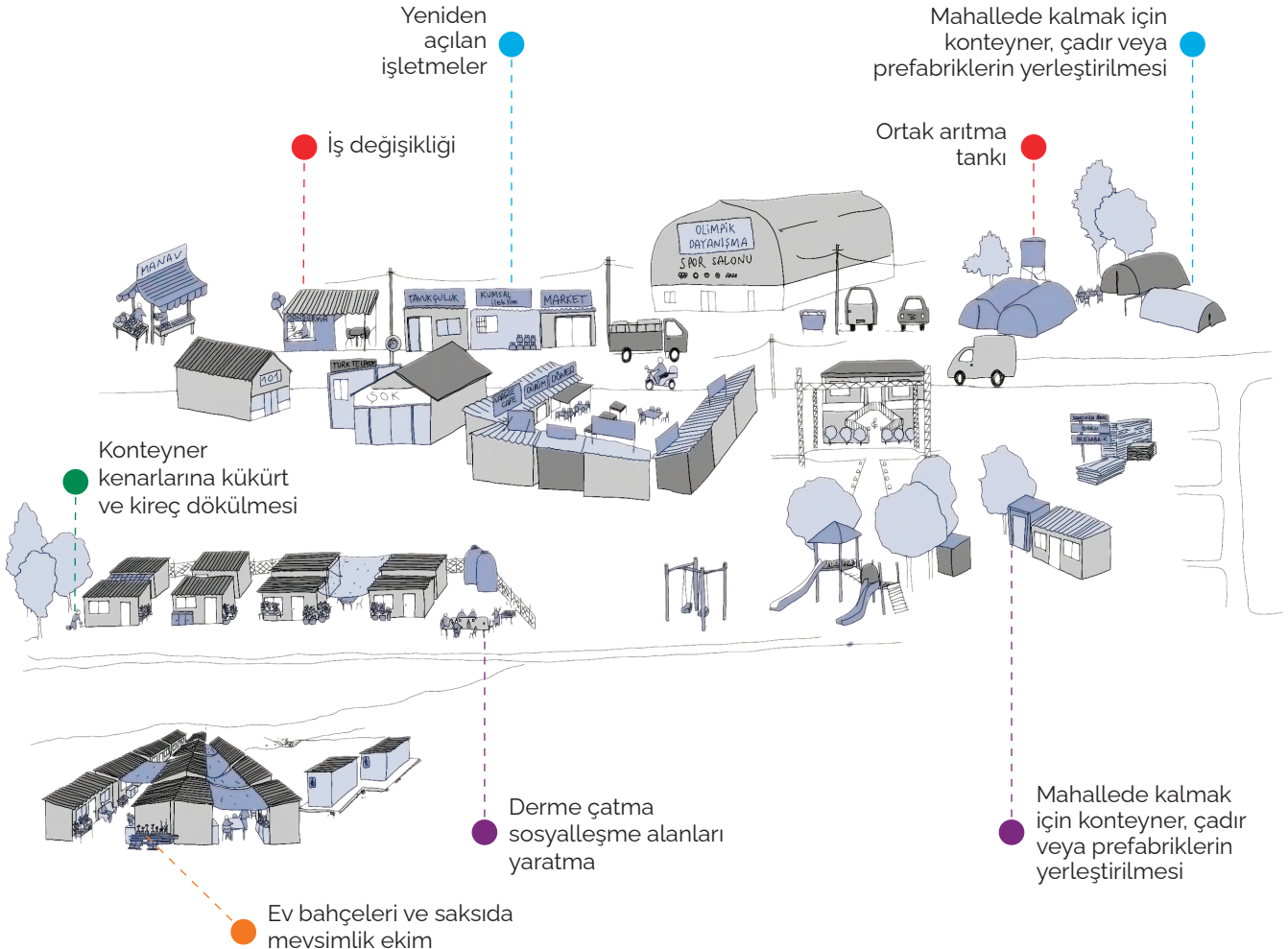
Çekmece'de kişisel güvenlik, depremlerin ardından daha da çetrefilli hale gelmiş ve kentsel altyapının bozulmasıyla derinleşen önemli bir sorun haline gelmiştir. Aşırı yük taşıyan kamyonlar ve motorlarla ilgili trafik kazaları, yaya kaldırımlarının eksikliği ve yolların kötü durumu nedeniyle daha sık yaşanmaya başlamıştır. Mahallede yürümek, yetersiz sokak aydınlatması nedeniyle birçok alanın karanlık kalması ve mahalle sakinleri ve özellikle kadınlar için güvensizlik hissini artırmış ve bir risk haline gelmiştir. Yaygın bir şekilde gerçekleştirilen yıkımlar, insanların çevreleriyle olan ilişkisini bozmuş, kente

yabancılaşma artmış ve tanıdıklık hissini kaybına yol açmıştır. Kentsel ve sosyal dokunun bozulması, taciz ve hırsızlık gibi sorunların artmasına yol açmış, güvenlik duygusunu daha da azaltmıştır.

Yerel yanıtlar: Buna karşın, sakinler dışarıdaki tehlikelerden kaçınmak için evde kalmayı tercih ederek, kendiliğinden kapanma gibi önlemlere başvurmuş ve yalnız olmaktan kaçınmak için toplu halde yürümeyi seçmiştir. Bazı esnaf, güvenliği artırmak amacıyla dükkânlarını birlikte açıp kapatmaktadır. Bu toplu yaklaşım, kişisel güvenliğin yanı sıra devam eden zorluklar ortasında topluluk hissini de geliştirmektedir.

Orhanlı köprüsünün etrafındaki alan

Şehir çevreyolu üzerindeki Orhanlı Köprüsü, çoğunlukla yeşil ve imarsız alanlarda kurulan birçok konteyner kentten sonra yeni bir merkez haline gelmiştir. Bazı işletmeler, hükümet tarafından yapılan açık hava pazarında yeniden faaliyete geçmiş; diğerleri ise yol boyunca kendi prefabriklerini, konteynerlerini ve geçici yapılar kurmuştur.

Kamusal altyapı eksikliği ve artan insansızlaşma

Temel Altyapı Eksiklikleri ve Artan Nüfus Kaybı Çekmece, depremlerle daha da kötüleşen ciddi altyapı sorunlarıyla karşı karşıya ve sakinler, yetersiz devlet desteğiyle zor koşullarda yaşıyor. Buna yanıt olarak, dayanışma örgütleri genişlemiş, sakinlerin ihtiyaçlarını savunmuş ve bazen STK'lardan yardım almıştır.

Ekolojik yıkım ve halk sağlığı riski

Depremlerden sonra çevresel bozulma artmış, kanalizasyon taşkınları ve yetersiz hijyen sağlık riskleri oluşturmuştur. Sakinler, geçici kanalizasyon çözümleri uygulamış ve çevrelerindeki toz ve kirliliği kontrol altına almak için önlemler almıştır.

Doğal ve kolektif alanların gasp edilmesi

Depremler, tarım alanları ve yeşil alanların kaybına neden olmuş ve bu alanların yerini konteyner kentler almıştır. Buna yanıt olarak, sakinler protestolar düzenlemiş ve mahalle içinde ortak alanları geri kazanmak ve yaratmak için tabandan gelen çabalara katılmıştır.

Yer duygusu, hafıza ve yerel mirasın kaybı

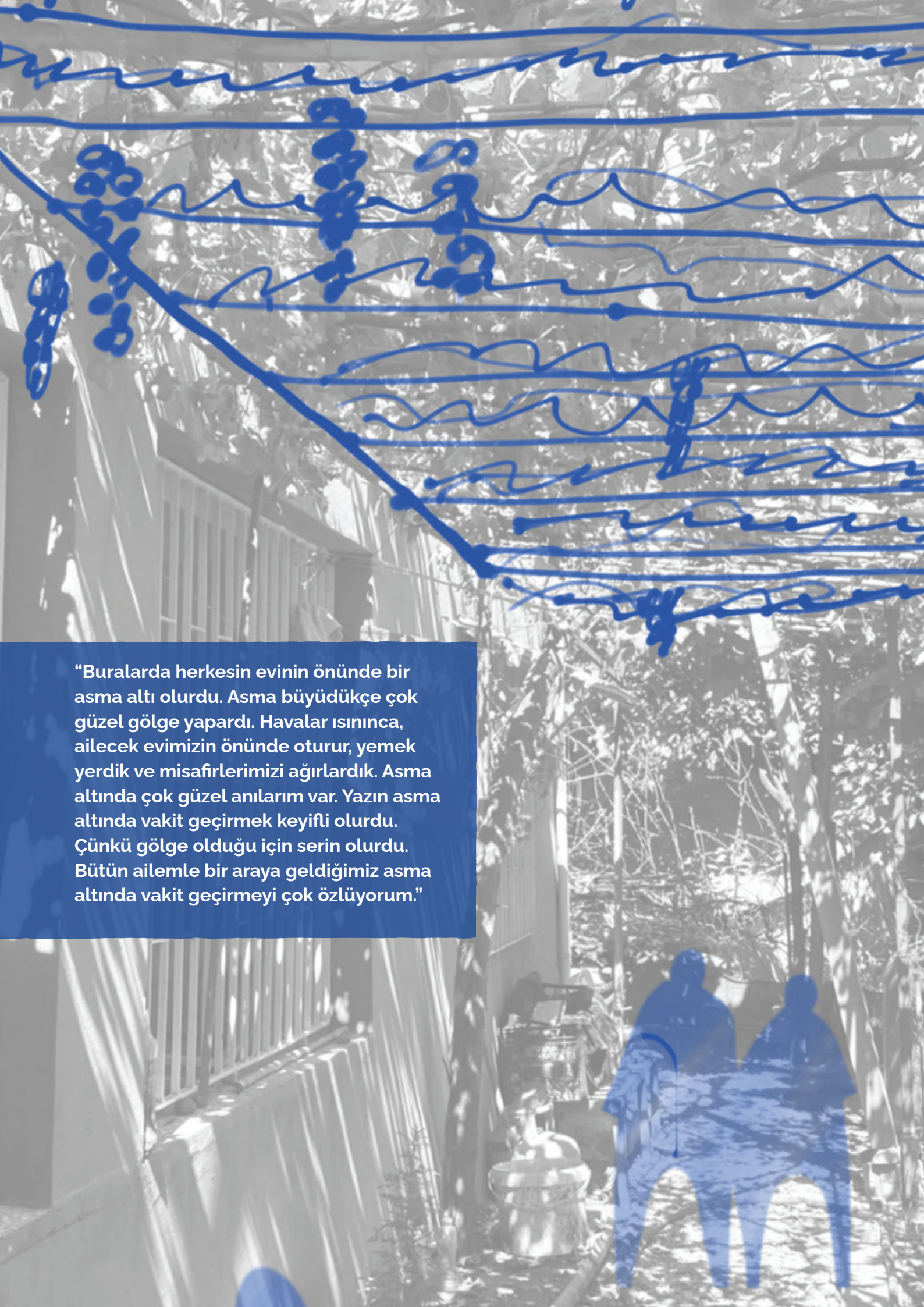
Simge haline gelmiş yapıların yıkılması, topluluğun kimliğini ve belleğini zedeleyerek sakinlerin çevreleriyle olan bağlarını koparmıştır. Buna yanıt olarak, sakinler parklarda, sokaklarda ve ticari alanlarda yeni toplanma noktaları oluşturmaya başlamış, sosyal etkileşim için kendi kendilerine mekanlar inşa etmiştir.

Yerinden edilme, soylulaştırma ve turistikleştirme

Deprem sonrası yerinden edilme, kalıcı mülksüzleşme ve demografik değişim sakinlerin korkularını artırmış ve onları evlerine tutunmaya yöneltmiştir. Toplumsal dayanışma ortaya çıkmış, sakinler yaşam alanlarına yatırım yapmış ve belirsizlik içinde birbirlerine destek olmuştur.

Kişisel güvenlik ve asayiş

Altyapıdaki bozulma ve artan trafik kazaları nedeniyle kişisel güvenlik endişeleri artmış ve birçok alan, özellikle savunmasız sakinler için güvensiz hale gelmiştir. Buna yanıt olarak, sakinler güvenlik kaygısıyla sokağa çıkmama veya grup halinde yürüme gibi çözümler üretmiştir.

“Buralarda herkesin evinin önünde bir asma altı olurdu. Asma büyüdükçe çok güzel gölge yapardı. Havalar ısınınca, ailecek evimizin önünde oturur, yemek yedik ve misafirlerimizi ağırlardık. Asma altında çok güzel anılarım var. Yazın asma altında vakit geçirmek keyifli olurdu. Çünkü gölge olduğu için serin olurdu. Bütün ailemle bir araya geldiğimiz asma altında vakit geçirmeyi çok özlüyorum.”

6. Ev Ölçeği

Ev ölçeğinde Çekmece'deki gündelik yaşam mirasının araştırılması amaçlanmış ve iki temel hedefe odaklanılmıştır. İlk olarak, gözlemler ve görüşmeler yoluyla Çekmece'de deprem öncesi ve sonrasındaki koşulları ve günlük rutinleri anlamamanın yanı sıra, yaygın mekân kullanımlarını ve sakinlerin bunlara yükledikleri anlamları anlamaya çalıştık. İkinci olarak, sakinlerin 'hayallerindeki evler' ve bunlarla ilişkilendirdikleri değerler de dahil olmak üzere gelecekteki evlerine ilişkin tercihlerini ve isteklerini keşfetmeyi amaçladık.

İki gün boyunca, iki çalıştay katılımcısından oluşan dört ekip Gültepe, Çekmece Merkez ve Eski Çekmece'de görüşmeler gerçekleştirdi. Toplanan bilgiler, konut sakinlerinin konut geçmişlerini, ihtiyaçlarını nasıl karşıladıklarını ve günlük rutinlerini gösteren depremlerden öncesini, sonrasını ve ileriye dönük beklentileri belirten şemalar oluşturdu. Geçmişle ilgili sorular, yaşam alanlarını ve aktiviteleri ortaya çıkarmanın yanı sıra bunlara yüklenen anlamları ve değerleri anlamaya odaklandı. Günümüze ilişkin sohbetler, sakinlerin mevcut yaşam koşullarını, Şubat 2023'ten bu yana karşılaştıkları zorlukları ve uyguladıkları çözümleri anlamayı amaçlamıştır. Geleceğe ilişkin görüşmelerde ise sakinlerin ihtiyaç ve isteklerinin yanı sıra ileriye dönük öncelikleri de netleştirilmeye çalışılmıştır.

Bu bilgiler daha sonra analiz edilmiş ve Çekmece'deki ortak konut geçmişlerini ve konut tiplerini yansıtan bir dizi karakter haline getirilmiştir. Bu karakterler, bu raporun 7. Bölümünde belgelenen topluluk planlama çalışmayı için önemli bir başlangıç noktası oluşturdu. Ayrıca, evin "yaşayan miras" unsurlarını, anlatıların eşlik ettiği kartpostallar aracılığıyla görselleştirdik. Bu görseller, Çekmece'deki aktiviteleri ve mekanları tasvir etmekte, sakinlerin yeniden inşa ettikleri ve sürdürdükleri yaşam alanlarını, hatırlarında kalan, ön plana çıkan anılarını ve değerlerini yansıtmaktadır.

Yöntemler ve Araçlar

İki günlük süre boyunca ekipler, tartışmaları kolaylaştırmak için kılavuzlar ve görsel çalışma sayfaları kullanarak yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu görüşmeler, katılımcıların geçmiş, şimdiki ve gelecekteki konut deneyimlerine ilişkin değerli içgörüler elde etmeyi amaçlamıştır.

Çalışma Kağıdı 1: 'Dün'

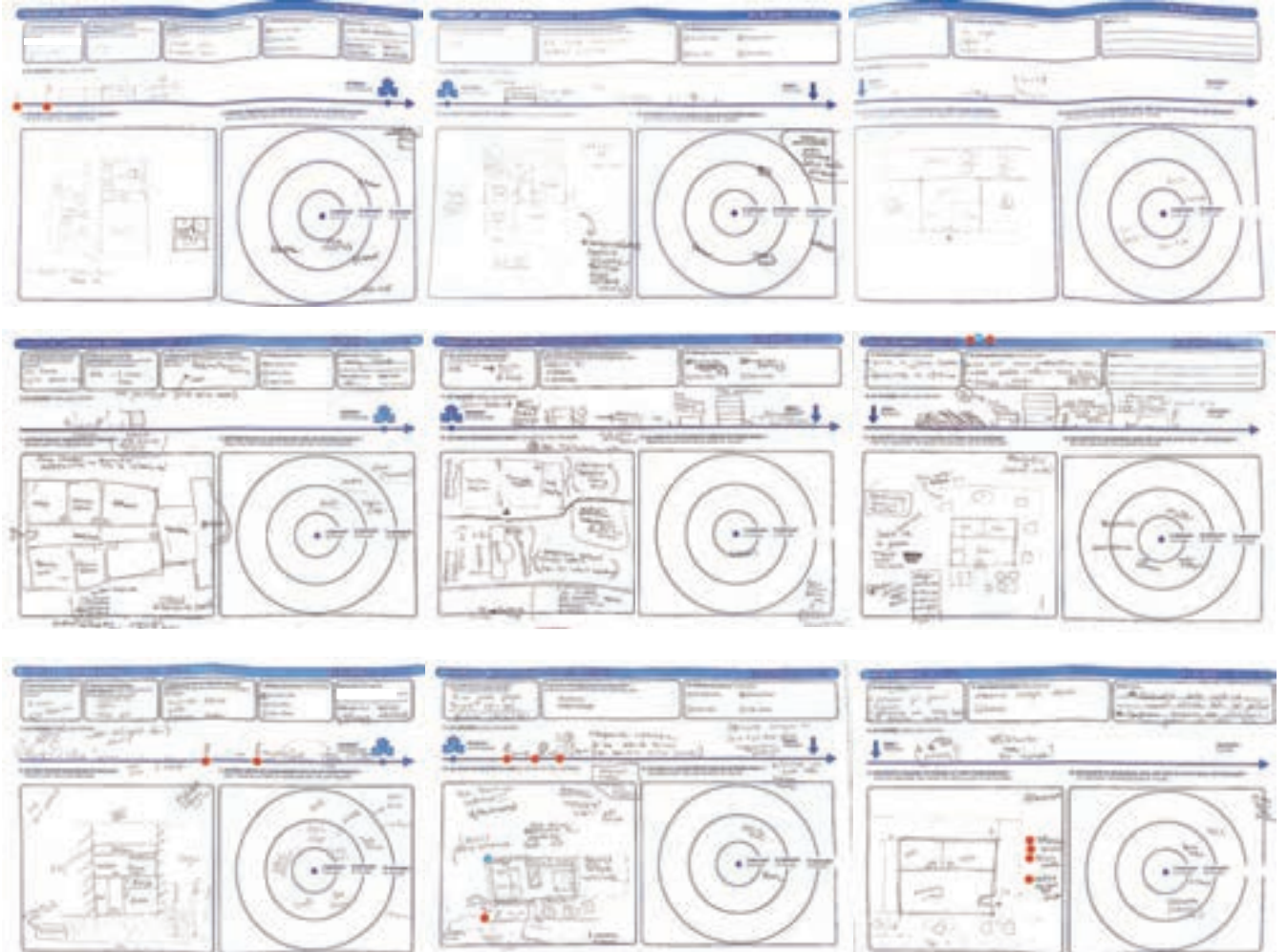
Bu çalışma kağıdı, konut geçmişi, günlük rutinler ve mülkiyet durumu da dahil olmak üzere deprem öncesi hane koşulları hakkında bilgi toplamaktadır.

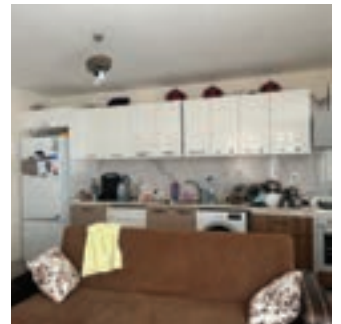
Çalışma Kağıdı 2: 'Bugün'

Mevcut yaşam koşullarına odaklanan bu çalışma kağıdında, depremlerden bu yana meydana gelen değişiklikler vurgulanmakta ve yanıtlarda sürekliliği sağlamak için bir önceki çalışma kağıdındaki benzer sorular yer almaktadır.

Çalışma Kağıdı 3: 'Yarın'

Bu çalışma kağıdı katılımcıları gelecekteki ideal konutlarını ve günlük rutinlerini hayal etmeye davet etmekte, yaşam alanları için önceliklerini ve isteklerini vurgulamaktadır.

Yerleşim Hikayeleri

Çalıştay sırasında yaklaşık 25 yerleşim hikayesi topladık. Aşağıda iki örnek yer almaktadır.

Sibel'in Hikayesi

Üç oğlu olan bir ev hanımıyım. Altı yıldır ailemle birlikte aynı mahallede yaşıyoruz. Her zaman aile apartmanında ikamet ettik ve 2017 yılında aynı arazi üzerinde yeni bir daire inşa ettik ve orada yaşamaya başladık. Neyse ki depremlerde binamız sadece hafif hasar gördü ve hala kullanabiliyoruz.

Depremlerden önce günlerim genellikle ev işleriyle ve mahalledeki arkadaşlarımla geçirdiğim zamanlarla doluydu. Komşularımızla bir aile gibiydik; birbirimizi kahve içmeye davet eder, bahçelerimizde ya da balkonlarımızda vakit geçirirdik. Evim uzun bir koridora ve dört odaya sahipti; üç çocuğum olduğu ve geniş bir ev istediğim için bu benim için önemliydi. Okul biraz daha uzakta olsa da, beş ila on dakikalık yürüme mesafesinde bir market, eczane ve sağlık merkezi vardı.

Depremlerde dairemiz çok az hasar görmüştü ancak korkuyorduk ve binaya girmeye çekiniyorduk. Bu nedenle bir konteyner satın aldık ve geceleri uyumak için arka bahçeye yerleştirdik. Gündüzleri ise dairenin oturma odasını, mutfağını ve banyosunu kullanıyoruz. Konteynere erişimi kolaylaştırmak için arka bahçeye açılan mutfak balkonundan bahçeye inen bir merdiven yaptırdım. Bu şekilde tehlike anında çıkışın daha kolay olacağına inandık. Havalar ısındı ve gün içinde iki alan arasındaki geçiş daha kolay hale geldi.

İleride bu mahallede aynı parsel üzerinde tek katlı, geniş mutfaklı bir ev inşa etmek istiyorum. Beş kişilik ailem için, çiçek ekebileceğim ve çocuklarımla oynayabileceği bir bahçeyle çevrili bir ev hayal ediyorum. Bu mahallede kalmak istememin bir diğer nedeni de komşularıyla olan yakınlığım; destekleyici sosyal çevremi kaybetmek istemiyorum.

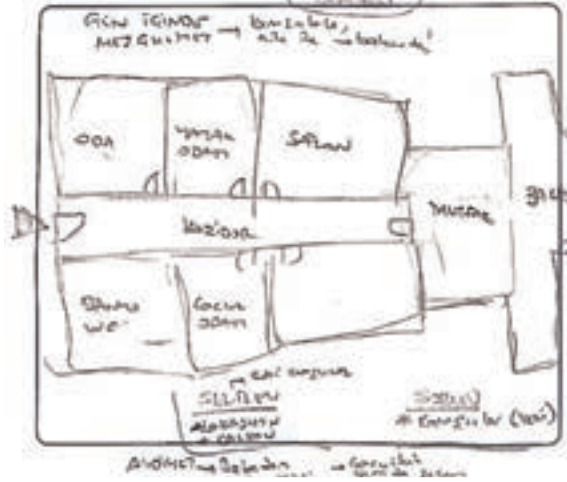
5. EV GEÇMİŞİ / DWELLING HISTORY

1960 gençlik evi (Aile Apt)

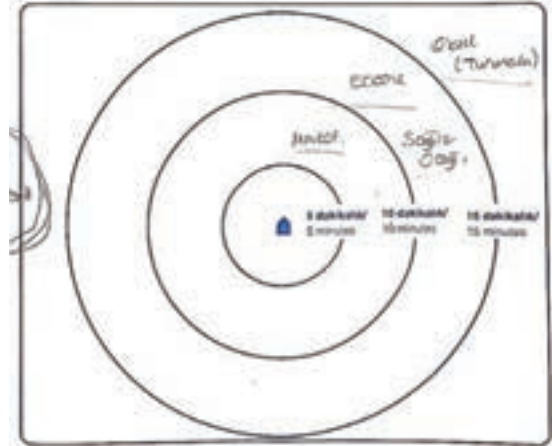
DEPREM / EARTHQUAKE

6. DEPREM ÖNCESİ YAŞADIĞI EVİN HARİTASI / WHERE HAVE YOU LIVED BEFORE?

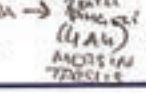

7. DEPREM ÖNCESİ EV ÇEVRESİNDEKİ GÜNLÜK RUTİNİZ HARİTASI / DAILY ROUTINE OUTSIDE OF HOUSE BEFORE THE EARTHQUAKE

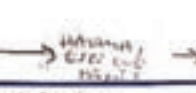

11. EV GEÇMİŞİ / DWELLING HISTORY

3. ev / 3rd house → Deprem (1944) Ardıcık / Alleyway

→ Harman / Field → 1. ev / 1st house

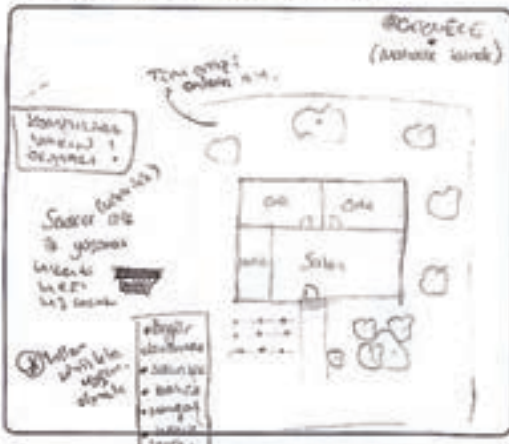
→ 2. ev / 2nd house → Deprem / Present (1944) Ardıcık / Alleyway

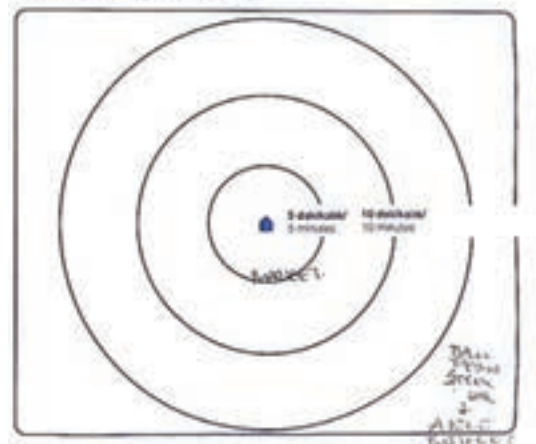
→ 4. ev / 4th house

10. GELECEKTE YAŞAMAK İSTEDİĞİNİZ EVİN TANIM VE HARİTASI / CAN YOU DESCRIBE THE HOUSE YOU WOULD LIVE IN THE FUTURE?

12. GELECEKTE EV ÇEVRESİNDE NASIL BİR GÜNLÜK RUTİN NASIL DÜŞÜNÜYÜZ? / FUTURE DAILY ROUTINE OUTSIDE OF HOUSE

16. EV GEÇMİŞİ / DWELLING HISTORY

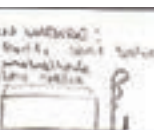
↓ ŞİMDİ / PRESENT

→ 2. ev / 2nd house

→ 3. ev / 3rd house

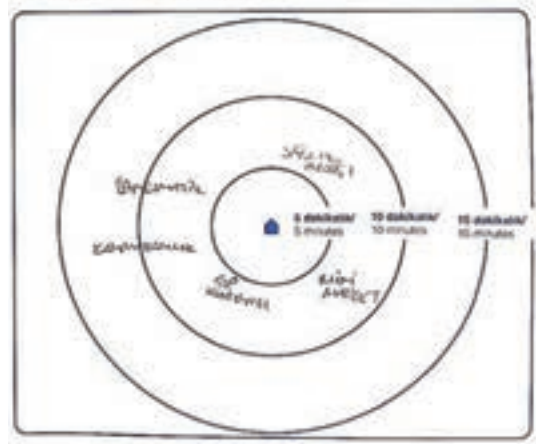
→ 4. ev / 4th house

GELECEK / FUTURE

12. ŞU ANDA YAŞADIĞI EVİN HARİTASI / WHERE DO YOU LIVE NOW

13. ŞU ANDA EV ÇEVRESİNDEKİ GÜNLÜK RUTİNİZ HARİTASI / DAILY ROUTINE OUTSIDE OF HOUSE

Yeşim'in Hikayesi

Şu anda eşimle birlikte kaldığımız bu konteyner evin yerinde müstakil bir evim vardı. Yıllar önce tek katlı bir ev olarak inşa etmiştik. Daha sonra bir kat daha ekleyerek büyütmeye karar verdik. Evin içini ve dışını kendi zevkime göre tasarladım. Çocuklarım şehir dışında okudu ve torunlarım tatillerde sık sık ziyarete geldi. Evimin çevresinde hastane dışında pek çok hizmete ulaşabiliyordum ama tanıdıklarım mahallede yaşadığı için birbirimize destek oluyorduk.

Depremlerden sonra evimiz ağır hasar gördüğü için yıkılmak zorunda kaldı. Önce birkaç yakın akrabamızla Mersin'de bir ev kiraladık. Daha sonra eşim ve ben çocuklarımızla birlikte yaşamak için İstanbul'a taşındık ama kalbimiz burada kaldı. Bahçe işlerini hep sevdiğim için bu konteynerin önüne nane ekdim. Ağaçlarımıza bakmaya devam ediyoruz. Konteynerin içi çok sıcak olduğu için bahçede günün büyük bir kısmını geçirdiğimiz bir oturma alanı oluşturduk. Komşularımız ve akrabalarımız yakın olduğu için hep burada yaşamak istiyorum.

Ancak mahallede temiz suya erişim konusunda sıkıntılar yaşıyoruz. Yerel kaynağa güvenemediğimiz için başka yerlerden temin ediyoruz. Konteynerin içi çok sıcak olduğu için yemek pişirmek zor oluyor, bu yüzden fırını bahçeye taşımak zorunda kaldım. Şu anda sahip olduklarımız bizim için yeterli; bundan daha fazlasını hayal edemiyorum ama çocuklarımın ve torunlarımın gelip tatilin tadını çıkarabileceği küçük evimi geri istiyorum.

Barınma Tipolojileri

Görüşmeler, hanelerin sahip olduğu kaynaklara bağlı olarak yaşam koşullarında önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Mülkiyet, sosyal bağlar ve ekonomik durum gibi faktörler bu koşulların şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu farklılıklara rağmen, çeşitli bağlamlarda ortak zorluklar ve tepkiler ortaya çıkmıştır.

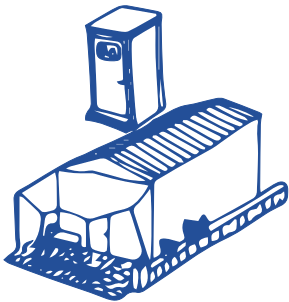
Burada sunulan barınma tipleri kategorizasyonu, barınma düzeyinde karşılaşılan yaygın sorunları vurgulamakta ve konut sakinlerinin bunları ele almak için kullandıkları çeşitli stratejileri sergilemektedir. Bu tipolojiler, bireylerin olumsuz koşullarda bile kişisel değişiklikler, dış mekanların etkin kullanımı ve topluluk dayanışması yoluyla yaşam koşullarını iyileştirme konusundaki direncini göstermektedir.

İkinci haftadaki topluluk planlama faaliyetinde, bu tipolojileri yansıtan karakterler tasarladık. Bu alıştırmaya, katılımcıların ortak zorlukları tanımlamalarına ve çözümleri öngörmelerine yardımcı olarak onları sorun çözen ve karar veren iradeler olarak hareket etme konusunda güçlendirdi.

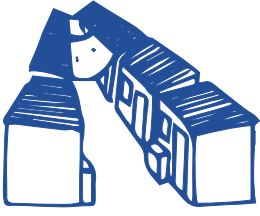
Hurda Malzemelerle Çadır veya Derme Çatma Barınak

Bu kategorideki konutların çoğu ev sahibinin kendi arazisinde, bir komşusunun veya akrabasının arazisinde ya da kamu arazisinde yer almaktadır. Tipik olarak banyo ve tuvaletler dışarıda yer almaktadır, su ve elektrik mümkün olduğunda komşular tarafından sağlanmaktadır. Yatak odaları konteynirlerde olabilirken, derme çatma mutfaklar ve yaşam alanları dışarıya uzanmaktadır. Bu konutlar yangınlara ve su baskınlarına karşı savunmasızdır, ancak bazı sakinler masrafları kendilerine ait olmak üzere önlemler almaktadır. Özellikle sebze ve meyve yetiştirmek için kullanılan açık alanlara büyük değer verilmektedir. Arazi genellikle akrabalar arasında paylaşılırken sakinlerin birbirlerine destek olduğu komşuluk bağlarını güçlendirmektedir.

Kişisel Olarak Temin Edilen Konteyner

Depremzedeler genellikle masrafları kendilerine ait olmak üzere konteynerler satın almakta, bunları kendi arazilerine veya varsa akrabalarının arazilerine ya da farklı türde anlaşmalarla kamu arazisine veya bir başkasının arazisine yerleştirmektedir. Bazı durumlarda konteynerler çadır gibi başka yapılarla birleştirilirken bazen de iki konteyner birleştirilerek daha geniş bir yaşam alanı oluşturulmaya çalışılmaktadır. Açık hava alanları etkin bir şekilde kullanılırken, birçok kişi oturma yerleri (bazen çardaklar) ekleyip kişisel sebze bahçeleri kurmaya çabalamaktadır. Açık hava yaşam alanı genellikle evin kalbi konumundadır.

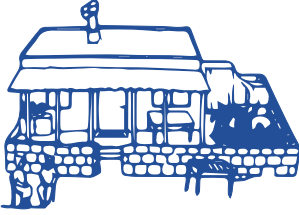
Konteyner Kentinde Konteyner

Bu alan oldukça sıkışık olmakla beraber yazın soğutma ve kışın da ısıtma amacıyla sürekli çalışan klimalardan kaynaklanan kötü iç hava kalitesi solunum sorunlarına yol açmaktadır. Kapalı alan yetersizdir ve dış mekanda genişleme için sınırlı seçeneklere rağmen, birçok sakin yaşam alanlarını dışarıya doğru genişletmekte ve dış alanları iyileştirmektedir. Komşuluk etkileşimi asgari düzeydedir; birçok sakin komşularını tanımamaktadır. Bazı aileler, özellikle de bekar anneler, çocuklarının dışarıda oynamasına izin vermekten çekinirken, çalışan ailelerin çocukları, aktivite veya çocuk bakımı seçeneklerinin eksikliği nedeniyle okul dışı saatlerde verimli vakit geçirmekten mahrum kalmaktadır.

Prefabrik Ev

Bu tür konutlar maliyetleri nedeniyle daha az sayıdadır. Görüştüğümüz aile, depremlerden önce kazandıklarına benzer bir maaş almaktadır. Evlerinin iç koşullarından genel olarak memnun olsalar da, elektrik veya su kesintileri ve düzensiz atık toplama gibi hizmet kesintilerinden duydukları hayal kırıklığını dile getirmişlerdir. Öncelikli endişeleri, kirli ve güvensiz buldukları çevredir.

Hafif Hasarlı/Hasarsız Ev

Genellikle eski kuşaklar tarafından inşa edilen bu müstakil ya da çok katlı evler hasarsız ya da az hasarlıdır. Deprem sonrasında, genellikle evlerini kaybetmiş geniş aile üyeleri bu evlerde hep birlikte barınmaktadır. Kilit alanlar arasında geniş bir mutfak, oturma odası ve bahçe bulunmaktadır. Ancak aşırı kalabalık, özellikle okul çağındaki çocuklar için alanı kısıtlarken dış ortam sağlıksız ve güvensizdir. Bölge sakinleri daha fazla yeşil alan isterken evlerine yakın mesafedeki imkanların çoğalmasını (yerel mağazalar ve hizmetler taşındığı için) ve komşuların geri dönmesini talep etmekte ve çevrelerinde yüksek binalara karşı bir yapılaşma isteklerini belirtmişlerdir.

Hafif Hasarlı/Hasarsız Evin Yanındaki Geçici Barınak

Bu senaryoda, evleri hasar görmüş ve yaşamaya elverişli olmasa bile, mahalle sakinleri sosyal bağlantılarını sürdürmek için mahallelerinde kalmayı tercih etmektedir. Ev sakinleri öncelikle mutfak ve banyo ihtiyaçları için evi kullanırken, satın aldıkları ya da aynı arazi üzerinde kurdukları bir konteyner ya da çadırda uyumaktadır. Genellikle bir bahçeye sahip olmanın önemini vurgulamışlardır. Genellikle daire ile konteyner arasında daha iyi erişim sağlamak ve acil çıkışları kolaylaştırmak için tadilat yapmaktadırlar.

Özet olarak neler öğrendik?

EV

Temel Altyapı Eksikliğinin Günlük Hayata Etkisi

Temiz suya ve kanalizasyon sistemlerine erişimin yetersizliği, günlük rutinleri ve yaşam koşullarını ciddi şekilde etkilemektedir. Evlerin etrafındaki toz ve kir sağlık endişelerini artırmaktadır. Sakinler, genellikle kendi çözümlerini üreterek sebze yetiştirmek ve dinlenmek için açık alanlar oluşturur. Depremlerden sonra, sakinlerin faydalanabilecekleri tesisler daha uzak hale gelmiş ve yetersiz toplu taşıma, kişisel araçlara bağımlılığı zorunlu kılmıştır.

Konut İyileştirmeleri İçin Destek Eksikliği

Kendi koşullarını iyileştirmeyi amaçlayan sakinler için belirgin bir destek eksikliği bulunmaktadır. Depremlerden önce bile altyapı sorunları ve kontrolsüz kentleşme, yollar ve hizmetlerin iyileştirilmesi için kendi kendine inşa ve kolektif finansmanı teşvik etmekteydi. Günümüzde haneler sorunları kurumlardan veya dış aktörlerden bağımsız olarak çözmeye devam etmektedir, ancak bu çabalar düzenleme ve destekten yoksundur.

Değişen Düzenlemeler Nedeniyle Konut Güvencesizliği

Depremler sonrası konut güvencesizliği artmış, planlama yasalarındaki değişiklikler sakinlerin evlerini iyileştirmesini engellemiştir. Az hasarı olanlar, kendi inşa ettikleri evlerin "rezerv alan" olarak sınıflandırılabileninden ve yıkıma maruz kalabileceğinden korkarak onarım yapmaktan çekinmektedir.

Daha İyi Yaşam Koşulları Arzusunda Tereddüt

Birçok sakin, sahip oldukları az şeyi kaybetme korkusu nedeniyle daha iyi yaşam koşulları arzusunda tereddüt etmektedir. Bununla birlikte, apartman yaşamına dönmek yerine bahçeli evlere yönelik yüksek bir eğilim mevcut. Açık alanlar, sebze*meyve yetiştirmek için hayati önem taşımaktadır ve görüşülen neredeyse her hane, topluluklarını yeniden kurmak için tanıdıklarına ve komşularına duyulan özlemi dile getirmiştir.

Yaşayan Mirasın Devamlılığı

Çekmece'deki insanlar, birlikte toplanmak ve yemek yapmak gibi kültürel pratikleri sürdürmek için birlikte çalışmaktadır. Birçok kişi, evlerini genişleterek oturma odası ve mutfak gibi ortak alanları yaratıp bu mekanları zorluklar karşısında normalliği ve devamlılığı teşvik eden sosyal merkezler olarak kullanmaktadır.

“Depremden sonra konteyner kente yerleştik. Burada komşuluk ilişkileri bizim için çok değerli. Bir aile gibi olduk. Güneşten korunmak için konteynerler arasına tenteler gerdik ve güneşli havalarda dışarıda oturabileceğimiz bir alanımız oldu. Kendi eşyalarımı kendim yapıyorum; bak, şu ahşap paletlerden oluşturduğum iekliği boyuyorum şimdi. Burada dayanışma içerisindeyiz. Arabamız yok, komşularımız sağ olsun, bizim için de su alıyorlar. Ben olmadığımda ocuğumun burada tek kalması problem olmuyor. Fakat biz şanslıyız çünkü her konteyner kentte bu güvenli ortam olmayabiliyor.”

7. Mahalle Sakinlerinin Geleceğe Yönelik Beklentileri

Ev, mahalle ve kent ölçeklerinde ayrı ayrı gerçekleştirilen faaliyetlerin ardından çalıştay, ortaya çıkan içgörülerini kolektif bir imgeleme alıştırmada bir araya getirmiştir. Bu alıştırma, Çekmece sakinlerinin ideal mahallelerini görselleştirmelerine destek olmayı ve küçük ölçekten başlayarak yeniden inşa sürecini şekillendirme yollarını ortaklaşa keşfetmeyi amaçlamıştır.

Katılımcılar yedi çalışma grubu halinde organize edilmiş ve Çekmece'de gözlemlenen gerçek yaşam durumlarına dayanan karakter rollerini benimsemeye davet edilmiştir. Katılımcılar bu karakterlerin yerine geçerek gelecekteki olasılıkları hayal edebilmiş ve mevcut koşullarının sınırlamaları olmaksızın potansiyel eylemleri keşfedebilmişlerdir. Bu yaklaşım, tartışmaları gerçek deneyimlere dayandırmış ve aksi takdirde duyulmayacak olan sakinlerin seslerine kulak vermiştir.

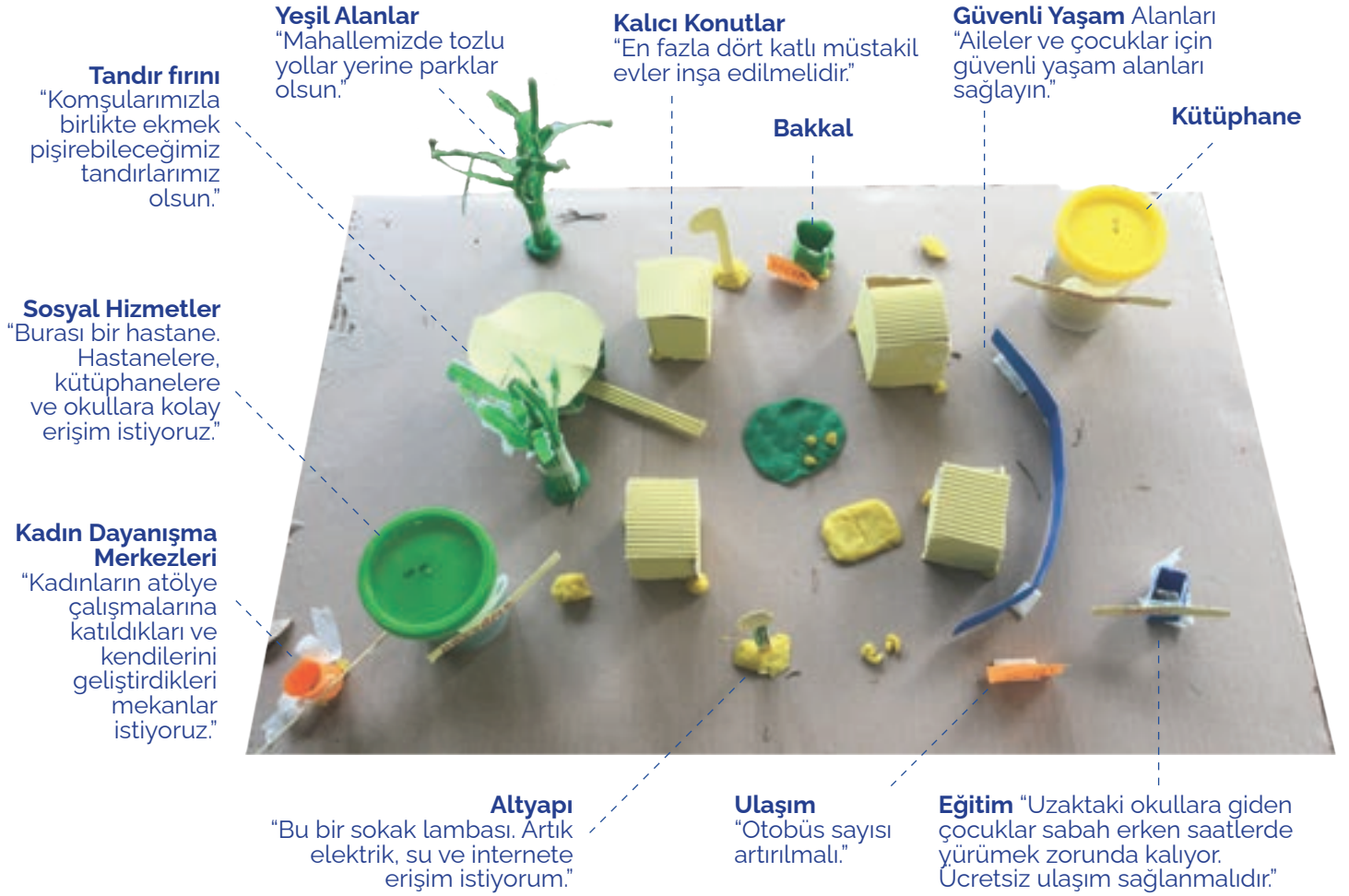
Kolaylaştırıcıların desteğiyle katılımcılar, hayal ettikleri karakterlerin yaşam alanlarını temsil eden modelleme çalışmaları yaptılar. Kendi durumlarındaki temel zorlukları belirlediler ve devam eden yanıtları araştırdılar. Sakinler, karakterlerinin çevrelerini inşa ederek, günlük zorluklar, başa çıkma stratejileri ve yerinden edilme deneyimleri de dahil olmak üzere karşılaştıkları karmaşık gerçekleri paylaştılar.

Her grup kendi karakterleri için hedefler belirledi ve değişim için uygulanabilir adımları tartıştı. Sonuçlar, grubun kolektif umutlarını yansıtan altı ortak istek olarak özetlendi. Bunlar ertesi gün kent çapındaki paydaşlarla daha da geliştirilerek yerel meseleler kent ölçeğindeki daha geniş kaygılarla uyumlu hale getirildi.

İlerleyen sayfalarda sunulan deprem sonrası Çekmece ve Antakya'daki beklentiler ve hayal kırıklıkları, yapısal ayrımcılık ve bölge sakinlerinin uzun yıllardır karşı karşıya kaldığı tanınma mücadelesi bağlamında anlaşılmalıdır. Tartışmalar; eğitim tesisleri, okullar, sosyal alanlar ve çevresel iyileştirmelere yönelik taleplerin uzun süredir devam eden siyasi meseleler olduğunu göstermiş ve depremlerin ardından altyapının çökmesiyle yapısal ayrımcılığın iç içe geçtiğini vurgulayarak adaletin sağlanmasının önemini ortaya koymuştur.

Sevgi'nin hikayesi: "Ben üç çocuk annesi emekli bir kadıyım. Eşim yıllarca yurtdışında çalışarak artık giremediğimiz bahçeli evimizi inşa etti. Depremlerde hasar gördükten sonra bahçeye bir çadır kurduk ve daha sonra bir konteyner satın aldık. Başlangıçta geniş bahçemizde 25 kişiyle birlikte kuyu suyuyla ve yetiştirdiğimiz meyve ve sebzelerle ihtiyaçlarımızı karşılayarak yaşadık. Ancak komşularımız konteyner kentlere ya da başka bölgelere taşınınca kendimizi yalnız bulduk. Yakındaki malzemeleri kullanarak konteyner alanımızı genişlettik. Bahçemiz için minnettirim; felaketten sonra bize birçok olanak sundu.

Nasıl bir yaşam alanında yaşamak istiyoruz?

Merve'nin hikayesi: "33 yaşında iki çocuk annesiyim, aslen Elbistanlıyım. Evlendikten sonra Armutlu'ya taşındım, eşim ise yurtdışında çalışıyor. Depremlerden önce beş katlı bir apartmanın üçüncü katında oturuyorduk. Evimiz ağır hasar görmemesine rağmen güvenlik endişesiyle eşimin ailesinin Çekmece'deki iki katlı bahçeli evine taşındık. Şu anda en üst katta oturuyoruz. Bu ev eşimin ailesi tarafından 30 yıl önce kendi birikimleriyle inşa edildi. Birlikte kendi evimizi inşa etmeyi hayal ediyorum; artık bir apartman dairesinde yaşamak istemiyorum."

Park ve Meyve Bahçesi
"Mahallemizde parklar olsun."

Hijyen
"Kamuya açık alanlarda hijyenik tuvaletler bulunmalıdır."

Sosyal Alanlar
"Havuzları ve spor alanları olan sosyal tesisler talep ediyoruz."

Ulaşım
"Toplu taşıma için daha geniş yollar ve raylı sistem."

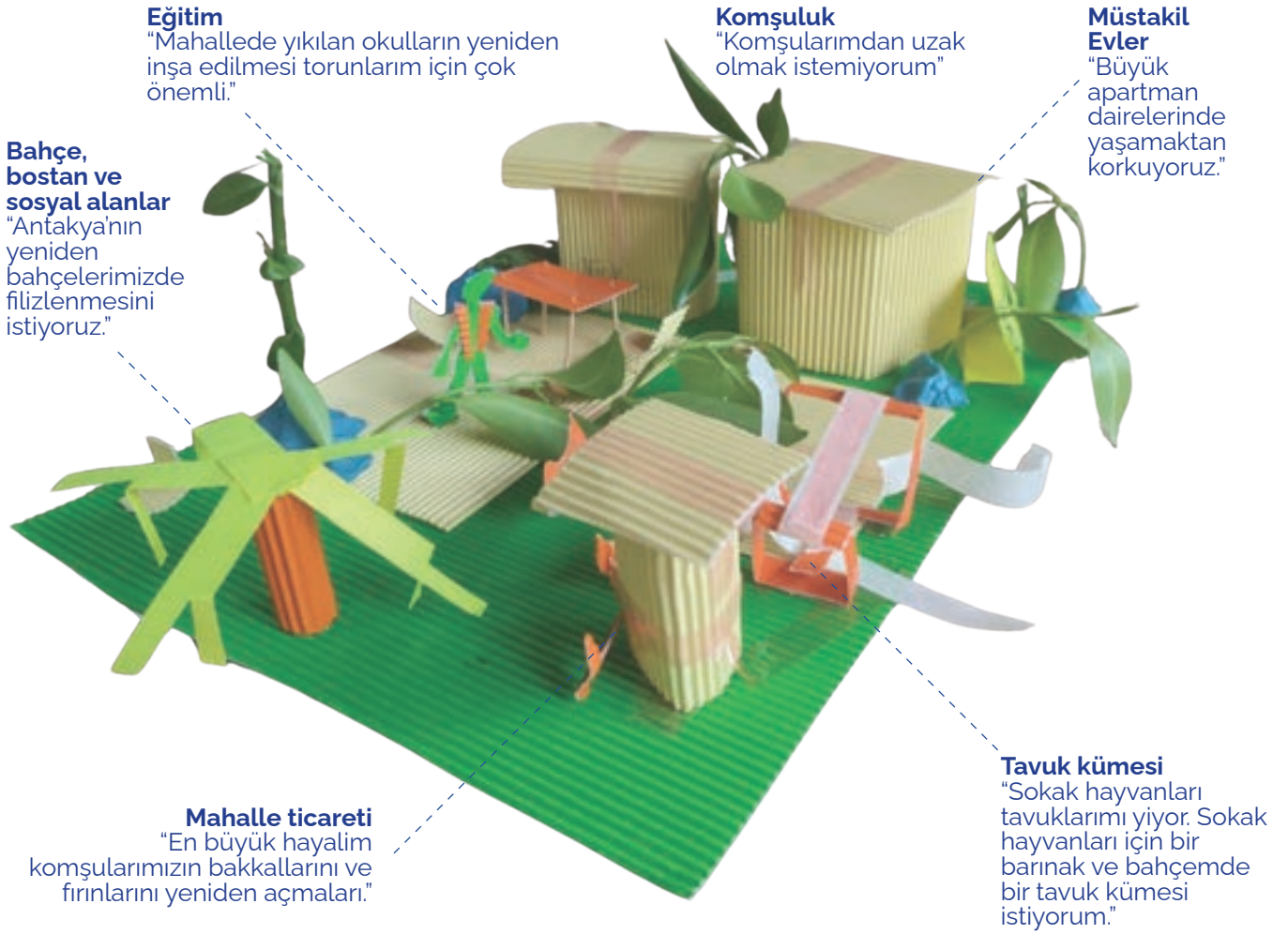
Küçük Esnaf
"Ekonomik ve sosyal dayanışma için büyük marketler yerine küçük esnaf istiyoruz. Ben oğlumu bile gerektiğinde mahalle bakkalına gönderebiliyorum ama büyük marketlerde bunu yapamıyorum."

Erişilebilirlik
"Ulaşım araçları engelli bireyler düşünülerek geliştirilmelidir."

Garaj
"Engelliler için araçlarımızı park edebileceğimiz alanlara ihtiyacımız var."

Kalıcı konutlar
"Depreme dayanıklı ve bitişik olmayan evler istiyoruz."

Hüseyin'in hikayesi: "Evimiz yıkılınca eşim, kızım ve ben Adana'daki akrabalarımızın yanına taşındık. Bir ay sonra Çekmece'ye döndük ve bahçemizde bir çadırda yaşamaya başladık. Kış koşulları son derece zordu, bu yüzden bahçedeki depoyu onardık ve oraya yerleştik. Birkaç ay sonra bir konteyner satın almayı başardık ve bu sayede bir mutfak ve yaşam alanı oluşturabildik. Bahçemiz geniş olduğu için akrabalarımız da çadırlarını oraya kurdu. Başlangıçta oldukça kalabalıktı ama biz konteyner kentte bir yer buldukça onlar da yavaş yavaş taşındı. Şu anda bahçede sadece kuzenim ve ailesinin çadırı var. Birlikte alanı ve sunduğu nimetleri paylaşıyoruz. Karşılaştığımız pek çok zorluğa rağmen, bahçede ekim yapmak ve birlikte vakit geçirmek bizim için faydalı oldu."

Meral'in hikayesi: "Kocam ve kızım ile birlikte yaşıyorum. Kocam inşaat işinde çalışıyor. Depremlerden sonra bir ay serada, sonra da çadırda yaşadık ve Eylül 2023'te okullar yeniden açılacağı için Çekmece'ye döndük. Tek sağlam ev burası olduğu için akrabalarımız da sık sık bizimle kalıyordu, bazen toplam sayımız on kişiye çıkıyordu. Şimdi daha az kalabalık olsa da kuzenim ve ailesi hala bizimle yaşıyor, bu da evimizi iki aile için uygun olmayan bir hale getiriyor ve bize çok az özel alan bırakıyor."

Sebze bahçesi

"Evimizin önünde bir yer vardı ve burayı kendi tüketimimiz için ekim ve dikim yaptığımız bir bahçeye dönüştürdük."

Mevcut Barınma

"Daha sonra düzenli bir hayatımız olsun ve çocuklarımız okula devam edebilsin diye 'hafif hasarlı' evimize geri döndük."

Geçici Barınak

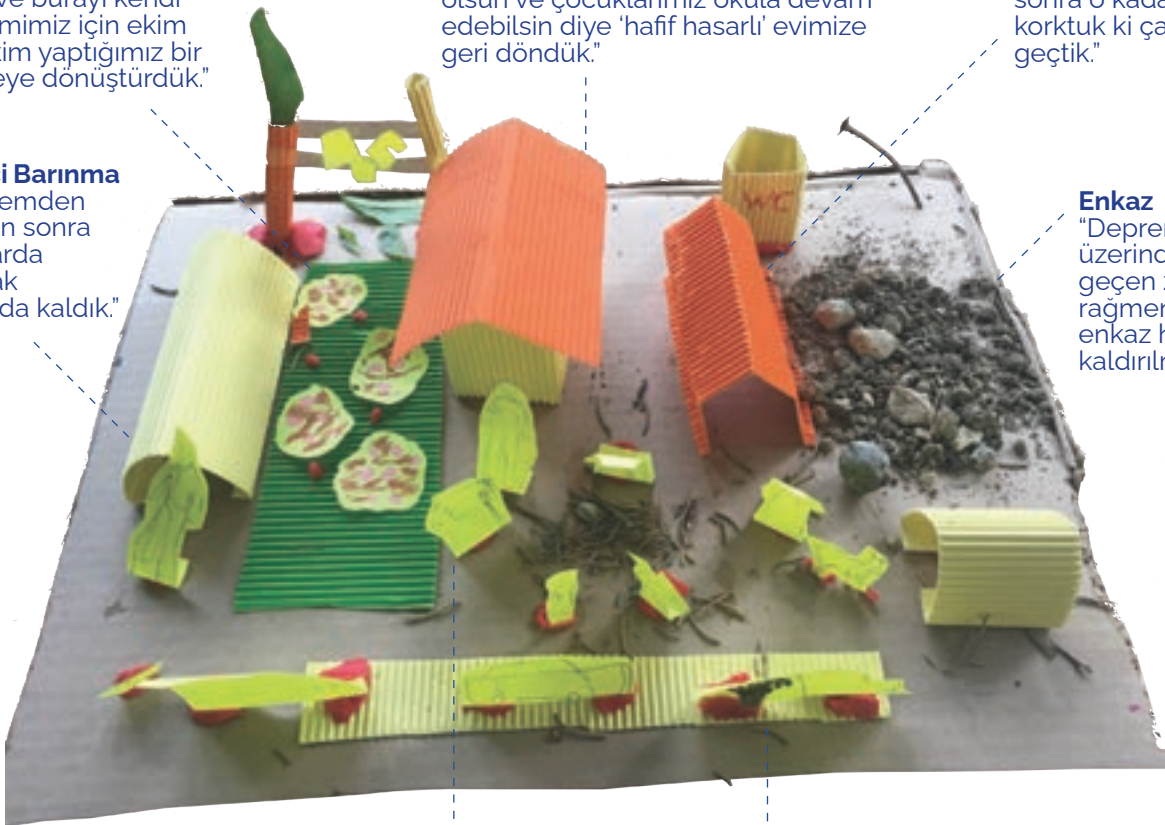
"İlk sarsıntılardan sonra o kadar korktuk ki çadıra geçtik."

Geçici Barınma

"Depremden hemen sonra seralarda kalmak zorunda kaldık."

Enkaz

"Depremden geçen zamana rağmen enkaz hala kaldırılmadı."

Aşırı kalabalık

"Ailede ayakta kalan tek ev bizimki olduğu için akrabalarımız da bizim evde yaşamaya başladı."

Güvenlik

"Ehliyetsiz sürücülerin ve hafriyat kamyonlarının artması nedeniyle bu yolu kullanmak bizim ve çocuklar için tehlikeli hale geldi."

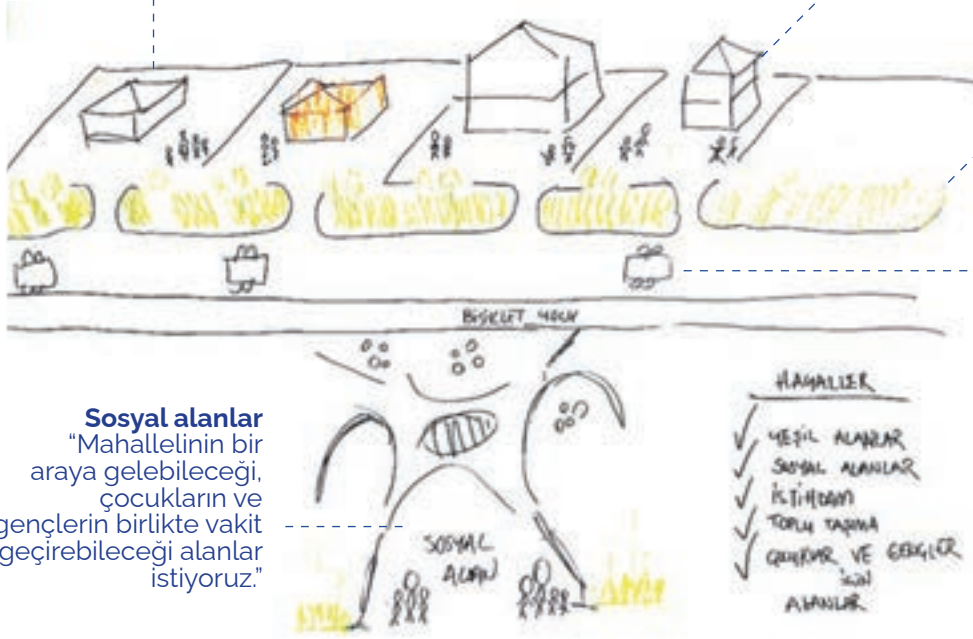
Mahmut'un hikayesi: "Depremlerden önce merkezi bir yerde, okullara, marketlere ve fırınlara kolayca ulaşabildiğim bir dükkanım vardı. Şimdi ise kızım ve iki oğlumla birlikte bir konteynerde yaşıyorum. Apartmanımızın yıkılmasının ardından bir süre arabada kaldıktan sonra Mersin'e akrabalarımızın yanına gittik. Döndükten sonra yol kenarında bir çadır kurduk ve enkaz temizlendikten sonra çadırı eski apartmanımızın bulunduğu yere taşıdık. Derme çatma bir oda inşa ettik ve çadırı mutfağa dönüştürdük. Kardeşim ve kuzenlerim de yakınlarda benzer alanlar kurdular. Bu koşullar sağlıklı olmasa da, bir arada olmak mücadelelerimizi paylaşmamızı sağlıyor."

Küçük esnaf

"Komşularımızın dükkanlarını eskisi gibi kendi iş kollarında yeniden açmalarını istiyoruz."

Kalıcı konutlar

"Depreme dayanıklı ve mahremiyetimize uygun yatay evlerde yaşamak istiyoruz."

Yeşil alanlar

"Çevremizdeki evlerin yeşil alanlarla dolu olmasını istiyoruz."

Ulaşım

"Sokaklarımızın geniş, temiz ve molozlardan arındırılmış olmasını istiyoruz."

Sosyal alanlar

"Mahallelinin bir araya gelebileceği, çocukların ve gençlerin birlikte vakit geçirebileceği alanlar istiyoruz."

Çekmece Sakinlerinin Ortak Talepleri

Modelleme faaliyeti ve grup sunumlarının ardından yapılan sohbetlerde karakterlerin karşılaştıkları belirli zorluklar, yaşam alanlarını yeniden inşa etme çabaları ve mahallelerinin geleceğine ilişkin vizyonları ele alındı. Bu tartışmalar ortak deneyimleri, ihtiyaçları ve istekleri ortaya çıkarmış ve bunlar altı 'Ortak Talep' altında toplanmıştır. Bu talepler, Çekmece sakinlerinin yeniden inşa sürecine yönelik ortak umut ve isteklerini özetlemekte ve ihtiyaçlarını daha iyi karşılayan bir mahallenin yeniden inşası için yol gösterici ilkeler olarak hizmet etmektedir.

Aşağıda: Hayal Kurma
Atölyesinin sonunda
yapılan sunumlar.

MAHALLE SAKINLERİNİN TALEBİ #1:

Geçici Barınma Alanlarının Düzenlenmesi

- İklimsel konfor ve mahremiyet sağlayan konforlu yaşam birimlerinin sağlanması.
- Çocuk oyun alanları da dahil olmak üzere sosyal ve yeşil alanların genişletilmesi.
- Hasar durumunda hızlı onarım seçenekleriyle temel altyapının iyileştirilmesi

Halihazırda münferit konteyner ve çadırlarda yaşayan bölge sakinleri, sıkışık ve rahatsız koşullara katlanmakta ve kalacakları yer konusunda belirsizlik yaşamaktadır. Birçoğu yaşam alanlarını iyileştirmek için zaman ve kaynak yatırımı yapmıştır ancak dışarıdan destek alamamaktadır. Çocuklar oyun oynamak için sınırlı alana sahipken, kadınlar güvensiz ortamlarla mücadele etmektedir. Topluluk, yeterli mahremiyete ve uygun mutfak gibi temel olanaklara sahip, daha büyük, yalıtımlı birimlerin hayalini kurmakta ve onurlu biçimde yaşamalarını sağlayacak evler yaratma çabalarının desteklenmesini istemektedir.

MAHALLE SAKINLERİNİN TALEBİ #2:

Kalıcı Konutların Geliştirilmesi

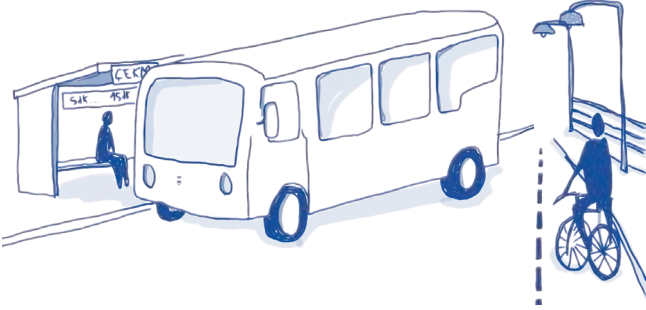

- Sakinlerin ihtiyaçlarını karşılamak için ücretsiz veya uygun fiyatlı konutlar sunulması.
- Geniş açık alanlara erişimi olan düşük ila orta katlı konut çözümleri sağlanması.
- Güvenlik ve sağlamlığı sağlamak için kapsamlı zemin incelemelerine dayalı olarak depreme dayanıklı yapılar inşa edilmesi.
- Sakinlerin komşularıyla birlikte tanıdık bir çevrede kalabilmelerinin sağlanması.

Mahalle sakinleri, yüksek katlı, yüksek yoğunluklu binalar yerine bahçeler, verandalar ve bol miktarda açık alan içeren alçak ve orta katlı evler aramaktadır. Uygun fiyatlı konutlara öncelik vermekte ve komşularıyla birlikte kendi yerel bölgelerinde kalmanın önemini vurgulamaktadırlar. Ayrıca, bu yeni konutların deprem ve diğer afetlere karşı güvenli ve dayanıklı olmasına, istikrarlı bir topluluk içinde haneler için güvenli bir gelecek sağlanmasına öncelik vermişlerdir.

MAHALLE SAKINLERİNİN TALEBİ #3:

Ulaşım ve Altyapının Düzenlenmesi

- Sakinlerin okullar ve sağlık merkezleri gibi temel hizmetlere erişimi için kapsamlı toplu taşıma seçeneklerinin sağlanması.
- Herkes için kentte erişilebilir ve hareket etmesi kolay bir düzeni teşvik etmek amacıyla kaldırımların, yaya yollarının ve bisiklet şeritlerinin geliştirilmesi.
- Toplumu desteklemek için güvenilir su, kanalizasyon, elektrik ve altyapı hizmetlerinin kurulması.
- Kesintisiz internet erişiminin sağlanması ve daha iyi güvenlik ve iletişim için sokak aydınlatması sorunlarının ele alınması.

Çekmece sakinleri, arabalara olan bağımlılığı azaltan verimli ve uygun fiyatlı bir toplu taşıma sistemiyle desteklenen, yürünebilir ve bisiklet dostu yollara sahip bir toplum hayal etmektedir. Deprem sonrası trafik sıkışıklığı ve tehlikeli ve kuralsız araba kullanımının artması endişeleri artırmış ve daha güvenli yolların yapılması arzusunu doğurmuştur. Özellikle sayıları giderek artan engelli sakinler için erişilebilirlik de bir önceliktir ve tüm toplum üyelerini barındıran kapsayıcı bir altyapıya duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır.

MAHALLE SAKINLERİNİN TALEBİ #4:

Sosyal ve Kültürel Hizmetlerin Sağlanması

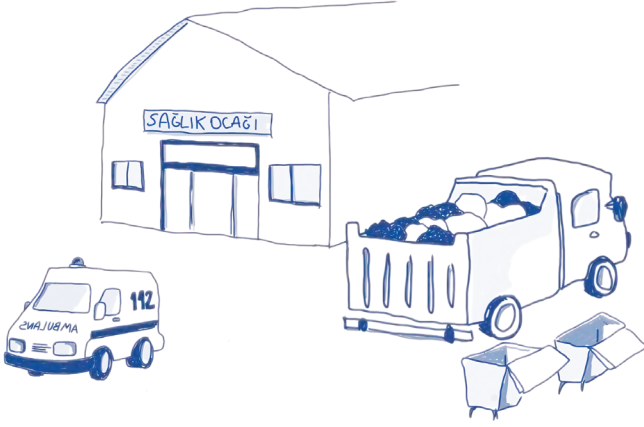

- Özellikle kadınlar ve çocuklar için kapsamlı psikolojik destek sağlanması.
- Çocuklar için oyun alanları tasarlamak ve ilgi çekici etkinlikler düzenlemek.
- Kadınlar için iş fırsatlarını kolaylaştıracak merkezler kurmak.
- Sosyal etkileşimi teşvik etmek için kültür ve sanat merkezleri ve kütüphanelerin yanı sıra parklarda topluluk alanları geliştirmek.

Çekmece sakinleri, kültürel ve sosyal yaşamda sürekliliğin önemini vurgulayarak, çocuklarının ders dışı faaliyetlerini deprem öncesi seviyelere getirmeye çalışmaktadır. Psikososyal ihtiyaçların karşılanması için destek çağrısında bulunurken erişilebilirlik ve engellilik konularını dikkate alan kentsel planlamayı savunmaktadırlar. Topluluk halinde yaşamaya alışkın olan mahalleliler, bu sosyal etkileşimlerin yokluğunu hissetmekte ve bu zor zamanlarda yaşayan miraslarının ve toplumsal kimliklerinin aktarımının tehlikede olmasından endişe duymaktadır.

MAHALLE SAKINLERİNİN TALEBİ #5:

Sağlık ve Eğitim Hizmetlerinin Düzenlenmesi

- Molozların kaldırılması ve enkazın yaşam alanlarından ayrılması.
- Katı atık, haşere ve böcek kontrolü konularının ele alınması.
- Erişilebilir yerlerde sağlık ve eğitim birimlerinin kurulması.
- Eğitimde eşitliğin sağlanması.

Çekmece sakinleri, mahallelerinin yaşanabilir koşullara kavuşturulmasını, sağlık ve çevre sorunlarının ivedilikle ele alınmasını talep etmektedir. Herkesin tıbbi desteğe erişebilmesini sağlamak için yakınlarda sağlık birimleri kurulmasını istemektedirler. Çocuklarının eğitimi de en önemli öncelikleri, zira okul eksikliği ailelerin şehri terk etmelerinin başlıca nedenlerinden biri. Çocuklarının buldukları yerde öğrenme ve gelişme fırsatına sahip olmalarını istemektedirler.

MAHALLE SAKINLERİNİN TALEBİ #6:

Ekonomik Olanakların Geliştirilmesi

- Yerel işletmelerin yeniden açılmasını sağlamak ve mahalle esnafını desteklemek.
- Mahalle sakinleri için istihdam olanakları ve çeşitlendirilmiş, sürdürülebilir geçim kaynakları sağlamak.

Depremlerde pek çok kişinin işini ve işyerini kaybetmesinin ardından Çekmece sakinleri, geçim kaynaklarının yeniden tesis edilmesinin nüfus azalması ve yerinden edilmeye mücadele için hayati önem taşıdığını vurgulamıştır. Yerel esnafın toplumlarının merkezinde olduğu bir gelecek tasavvur eden Çekmece sakinleri, dükkanlarını ayakta tutmayı ve sanat, zanaat ve kafeler için yeni alanlar yaratmayı arzularken bu hayallerini gerçekleştirmeye yardımcı olacak ekonomik destek çağrısında bulunmaktadır.

“Kendine has zeytinlerin yetiştiği bu topraklarda, zeytin ağacı bizim için bir sembol haline gelmiştir. Zeytinler olgunlaştığında, tüm ailemiz ve komşularımızla onları toplamak için bir araya geliriz. Bu, kültürümüzün ve aile bağlarımızın güçlenmesine katkı sağlayan anlamlı bir ritüeldir. Topladığımız zeytinlerden zeytinyağı ve kışlık zeytin hazırlığı yaparız. Bu da bize birlikte geçirdiğimiz zamanın ve emeğin değerini hatırlatır.”

8. Antakya'da Toplum Temelli Planlamanın İlerlemesi

Çalıştayda, Çekmece ve Antakya'da mahalle temelli, toplum öncülüğünde bir planlama yaklaşımının geliştirilmesi için sivil toplum, teknik destek kuruluşları ile yerel ve ulusal yönetimlerin işbirliği yapabileceği çeşitli yollar vurgulanmıştır. Bu yaklaşımın amacı, kentin zengin yaşam mirasına öncelik verirken, farklı sakinlerinin isteklerini de ele almaktır.

Bu ilerleme yolları şunları içerir:

- **Bilginin Yaygınlaştırılması**
- **Acil Onarımın Desteklenmesi**
- **Toplum Temelli Planlama için Kapasitenin Genişletilmesi**
- **Değişim için Koalisyonlar Kurulması**
- **Politikaların Yeniden Düzenlenmesi**

Bilginin Yaygınlaştırılması

Çekmece sakinleri depremler nedeniyle ciddi bir travma yaşamış olup, gelecekleri konusunda önemli bir belirsizlikle karşı karşıya kalmaya devam etmektedir. Bu belirsizlik sadece mevcut yaşam koşullarından değil, aynı zamanda acil eylemler, orta vadeli çözümler ve uzun vadeli yeniden inşa planlarına ilişkin net bilgi eksikliğinden de kaynaklanmaktadır.

Yeniden inşa sürecine anlamlı bir şekilde katılımı kolaylaştırmak için, bölge sakinlerini etkileyen konularda düzenli ve güvenilir bilgi sağlamak çok önemlidir. Hükümetin yetersiz iletişimi göz önüne alındığında, sivil toplum kuruluşlarının proaktif erişimi hayati önem taşımaktadır. Bu erişim, bölge sakinlerini ilgili yasalar, devam eden projeler ve toplumlarını etkileyebilecek gelecekteki gelişmeler hakkında bilgilendirmelidir.

Erişilebilirlik, geniş bir kitleye ulaşmanın anahtarıdır. Bilgi, insanların ne zaman ve nerede alabilecekleri göz önünde bulundurularak, kolay anlaşılır diller ve araçlar kullanılarak aktarılmalıdır. Bu yaklaşım daha geniş katılımı teşvik edecek ve yerel sakinleri harekete geçirmek için tabandan gelen çabaları güçlendirecektir.

Sivil toplum kuruluşları, aktivistler ve hukuk, planlama ve tasarım alanlarındaki profesyoneller, bölge sakinlerinin hayati bilgilere kolayca erişebileceği güvenilir bir kaynak oluşturmak için işbirliği yapmalıdır. HDD, Depremzedeler Derneği ve Barınma Hakkı Platformu gibi kuruluşlar bu önemli çabada şimdiden önemli ilerlemeler kaydetmektedir.

Acil Onarımın Desteklenmesi

Depremlerin üzerinden bir buçuk yıl geçmesine rağmen, birçok bölge sakini belirsizliğin hakim olduğu geçici koşullarda yaşamaya devam etmektedir. Saha çalışmamız ve aktivistler ve paydaşlarla yaptığımız görüşmeler, bu acil yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçlayan girişimlerin eksikliğini ortaya koymaktadır. Sakinlerin geleceklerini tasavvur edebilmeleri ve planlama faaliyetlerine katılabilmeleri için, mevcut zorluklarını ele alan kısa vadeli bir plan geliştirmeleri çok önemlidir.

Bu durum özellikle, kendi inşa ettikleri barınaklarda hükümet tarafından kurulan erişim kontrollü konteyner kentlerden farklı bir özerklik ile yaşayanlar -her ne kadar belirsizlik içinde olsalar da- için geçerlidir. Orta vadeli altyapı müdahaleleri, Çekmece'ye dağılmış mevcut konteyner ve çadır kümelerine odaklanabilir ve sanitasyon tesisleri, içme suyu ve atık toplama gibi temel ortak hizmetler sağlayabilir.

Görüşmelerimiz sırasında mahalle sakinleri, su ve kanalizasyon arızaları gibi sorunların hızlı bir şekilde ele alınması için mahalle bazlı bir bakım birimi oluşturulmasını önerdi. Defne Belediyesi'nin nihai desteğiyle bu tür girişimler için teknik destek ve finansman sağlamak, geçici konutların birkaç yıl boyunca ilçenin özelliği olmaya devam edeceğinin bilincinde olarak, sakinlerin özerkliğini ve refahını sürdürmek için hayati önem taşımaktadır.

Toplum Temelli Planlama için Kapasitenin Genişletilmesi

Çalıştay, Çekmece halkının toplum öncülüğünde yürütülen süreçlere katılmaya istekli olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Doğru destekle, bölgelerinin geleceğini şekillendirmeye aktif olarak katılma kapasitesine sahipler ve yeniden yapılanma çabalarının sadece pasif alıcıları değil, ortakları ve öznelere olarak hareket etmektedirler. HDD, gelecekteki planlama girişimleri için bir katalizör görevi görmek üzere iyi bir konuma sahiptir. Bu çerçevede, HDD'nin ve ortaklarının mahalle düzeyindeki tabanını derinleştirmek ve böylece bilgilendirme ve toplum örgütlenmesi için kilit bir referans noktası olarak rolünü artırmak için önemli bir potansiyel bulunmaktadır.

Aynı zamanda, HDD'nin ve diğer mahalle temelli kuruluşların toplum öncülüğünde etkin bir planlama için kapasitelerinin artırılması da elzemdir. Bu yaklaşımın gerekliliği konusunda büyük bir fikir birliği olsa da, hükümet planlama süreçlerine dahil olma, alternatif öneriler geliştirme ve farklı seçenekleri somut şekilde göstermek konusundaki mevcut kabiliyet sınırlıdır. Bu girişim, mevcut faaliyetlerin odak noktasını oluşturan taban hareketleri, eylemler ve protestoların yerini almaktan ziyade onları tamamlayıcı nitelikte olmalıdır. Mimarlar Odası gibi teknik kuruluşların sürece dahil edilmesi, bu alanda değerli destek ve uzmanlık sağlayarak toplumun sesinin resmi planlama sürecine etkin bir şekilde entegre edilmesini sağlayabilir.

Değişim için Koalisyonlar Kurulması

Çekmece sakinleri, Antakya genelinde hissedilen zorluklarla karşı karşıyadır ve bu durum, mahalle temelli grup ve kuruluşlardan oluşan şehir çapında bir ağa duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır. Bu ağ, kolektif güç oluşturmak ve toplum öncülüğünde planlamayı ölçekli olarak desteklemek için önemlidir. Mahalle sakinleri bir araya gelerek uygun olmayan imar planlarına etkili bir şekilde karşı çıkabilir ve yerel ve merkezi makamların yanı sıra teknik kuruluşları da halkın katılımını artırmaya teşvik edebilir. Farklı sosyal geçmişlere sahip mahalleleri bir araya getiren Barınma Hakkı Platformu'nun (BHP) yakın zamanda kurulmuş olması bu yönde atılmış olumlu bir adımdır.

Antakya'da toplum öncülüğünde planlamayı daha fazla desteklemek için, ilgili ortaklar ağını çeşitlendirmek çok önemlidir. Meslek örgütleri, hükümet yetkililerini toplum odaklı yeniden yapılandırma çabalarını tanımaya ve bunlara öncelik vermeye teşvik ederek yardımcı olabilir. Akademik kurumlar da Antakya sakinlerinin ihtiyaç ve görüşlerini gerçekten yansıtan bir yeniden inşa sürecini savunmak için değerli araştırma ve veriler sağlayabilir.

Bu girişim sadece yerel değildir; Antakya'daki zorlukların ölçeği, hem Türkiye içinde hem de ötesinde daha geniş dayanışma ağlarının desteğini gerektirmektedir. Genişletilmiş koalisyon Antakya sakinlerinin sesini merkeze almaya ve onların çabalarını güçlendirmeye odaklanmalıdır.

Politikaların Yeniden Düzenlenmesi

Çalıştay, Çekmece'de ve Antakya genelinde toplum temelli yeniden inşa çalışmalarının yürütülmekte olduğunu açıkça belgelemiştir. Ancak, toplumun isteklerini mevcut politika ve planlama çerçeveleriyle uyumlu bir şekilde ilerletmek ve ifade etmek önemli bir zorluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumun istekleri, hükümetin devam eden eylemleri ve mevcut politikaların kısıtlamaları arasında bir kopukluk vardır.

Paydaşlar, yerel yönetimlerin elindeki birincil planlama aracı olan imar planı revizyon sürecinin başlatılması için toplum temelli hareketlerin yerel yönetimleri savunması gerektiğini vurgulamıştır. HDD, DD, BHP gibi kuruluşlar ve diğer taban grupları, etkin bir şekilde katkıda bulunabilmek için ortaklıklarını güçlendirmeli ve karmaşık meselelerin üstesinden gelmek için teknik kapasitelerini artırmalıdır. Bu sayede bölge sakinlerinin taleplerini planlama yönetmeliklerine ve yasal çerçevelere tercüme edebileceklerdir. Bu tercümenin zorluklarının ele alınması, özellikle yeniden yapılanmanın gerçekleştiği planlı ve plansız kalkınma arasındaki bulanık çizgilerde gezinirken oldukça önemlidir.

Teşekkür

Editörler

Beatrice De Carli, Francesco Pasta

Katkıda Bulunanlar

Bu rapor için metin ve görseller aşağıdaki kişiler tarafından hazırlanmıştır:

Şule Can, Esin Gümüş, Lucia Maffei, Francesco Pasta

Desteği ile:

Hazal Doğruel

Bu yayın, Haziran 2024'te Antakya'da düzenlenen çalıştaydan elde edilen bulgulara dayanmaktadır. Hatay Deprem Dayanışması'ndan kolaylaştırıcıların özverili çabaları olmasaydı bu mümkün olmazdı: **Aylin Açıkgöz, Mert Aslanyürek, Aylın Ay, Hülya Kavuk, Ali Mert Özgün, Yaren Sakar, Gökhan Şahin, Seda Yüce.**

Çalıştay katılımcılarına da değerli katkıları için şükranlarımızı sunarız:

Ladin Akçacıoğlu, Adile Arslan Avar, Zerrin Arslan, Alper Can Aydın, Işın Çaçur, Ezgi Çatori, Aleyna Daşkaya, Eylül Nur Dinç, Zehra Eryılmaz, Nihal Geçim, Zeynep Köse, Ebru Mirioğlu, Cem Oflazoğlu, Hanife Özalp, Çisem Ray, Özge Uzun, Eda Ünal, Ekin Selen Yalmanlı, Fırat Yeşil

Tasarım

Francesco Pasta

Çizimler

Lucia Maffei

Metin Editörlüğü

Beatrice De Carli

Yayıncı

Architecture Sans Frontières UK

ISBN: 978-1-0685485-0-5

Teşekkürler

Çalıştay ve bu yayın, **Herkes İçin Mimarlık (HiM), Hatay Deprem Dayanışması** ve **Architecture Sans Frontières-UK** tarafından yürütülen "**Antakya'da Yaşayan Mirası Yeniden Canlandırmak**" başlıklı daha geniş kapsamlı bir ortak girişimin parçasıdır.

Bu girişim, **Sivil Toplum İçin Destek Vakfı** ve **Türkiye Mozaik Vakfı'nın Yerel Güçlenmeye Destek Fonu II** tarafından finanse edilmiştir.

Fon sağlayıcılarımızın yanı sıra, çalışmalarımıza katılımları için aşağıdaki kurumlara da teşekkürlerimizi sunarız: **Defne Belediyesi, Defne Engelliler ve Gönüllüler Derneği, Depremzedeler Derneği, Disk-Genel İş, Eğitim Sen, Hatay Ekoloji Platformu ve Karaçay Koordinasyonu.**

Ayrıca, çalıştaya zaman ve emekleriyle katkıda bulunan ve çalıştayın gerçekleşmesini sağlayan **Uğur Akgül, Ecevit Alkan, Ceyhan Çilgin, Ekrem Deveci, Bedi Karasu, Vedia Karasu, Fevzi Özlüer, Ali Taşar'a** da teşekkür ederiz.

Çekmece ve Antakya sakinlerine

çalıştay süresince gösterdikleri sıcak misafirperverlikleri ve deneyimlerini bizimle paylaştıkları için en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Alıntılanmak için

Architecture Sans Frontières UK ve Hatay Deprem Dayanışması, *Çekmece'de Yaşayan Mirasın Onarımı: Toplum Temelli Yeniden İnşaya Giden Yollar* (Londra: ASF-UK, 2024).

